

NORSK LOVTIDEND

Utgitt efter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 22	Utgitt 15 juni.	1938
--------	-----------------	------

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

2 juni.

I medhold av § 28 i lov om skogvern av 12 februar 1932 har Landbruksdepartementet d. d. utferdiget bestemmelse om at i Berg herred, Troms fylke, skal all skog henregnes til vernskog.

Bestemmelsen som trer i kraft 1 juli 1938, ligger utlagt til eftersyn hos lensmannen og ordføreren i herredet.

Overtredelse av bestemmelsen er belagt med straff.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

4 juni.

I henhold til § 27 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 stadfestes den av Stavanger bystyre i møte 5 mai 1938 vedtatte regulering av strøket omkring Varden.

I henhold til samme lovs § 3 stadfestes enn videre de i samme møte vedtatte bygningsvedtekter for nevnte strøk begrenset av Paradisveien—Østre Ring—Nymannsveien, Egersundsgaten og gate 220, dog med enkelte endringer.

Vedtektene lyder så:

1. Før tomtesalg i et kvartal påbegynnes, skal utparsellerings- og generell bebyggelsesplan for det hele kvartal forsåvidt det tilhører selgeren forelegges for byplanrådet til godkjennelse.

2. Bebyggelsen skal være åpen, villamessig, jfr. dog punkt 9.

3. Der skal bare bygges ett våningshus på hver tomt.

4. Ingen tomt skal bebygges med mer enn $\frac{1}{3}$ av sitt areal.

5. Våningshus skal ikke opføres i større høide enn for trebygninger bestemt, med de undtagelser som følger av punkt 9. Bygnings minste avstand fra nabogrense skal være 4,0 m.

6. Uthus (garasje) bør opføres på tomtens indre del.

4 juni. Det bør ikke ha større areal enn 30 m² og bare opføres i en etasje. Det må anordnes sådan i forhold til våningshus og nabohus, at der skapes en arkitektonisk helhetsvirkning.

7. Det hele areal skal være et rolig villastrøk, der må her ikke drives fabrikkvirksomhet eller lignende, som ved larm, røk, lukt, støv etc. er forbundet med sanitære eller andre ulemper for beboerne. Husdyrhold og drift av forlystelses- eller bevertningslokaler er forbudt.

8. Butikk- eller handelsvirksomhet kan av byplanrådet tillates drevet fra eiendommer langs Egersundsgaten—Nymannsveien—Østre Ring. Sådan virksomhet bør fortrinnsvis henlegges til hjørnetomt.

9. For den nordre del av kvartalet syd for parkeringsplassen på Midtjord må der før utparsellering foretas fremlegges til godkjenning planer som forutsetter at der her anordnes en større bebyggelse i mur i 3 etasjer for forretnings- eller lignende felles behov for hele det areal byplanen Varden omfatter.

10. Innhegning mot gate (vei eller passasje) skal i samme gate (vei eller passasje) utføres slik at der skapes et harmonisk hele. Naboer kan, med bygningsrådets samtykke komme overens om helt eller delvis å sløife innhegning mellom sine eiendommer. Alle innhegninger må godkjennes av bygningsrådet.

11. Selger av tomt er ikke berettiget til ved privat servitut å etablere forhold, som står i strid med disse vedtekter.

12. Undtagelser fra disse vedtekter kan, hvor særlige grunner taler for det, tilstedes av byplanrådet eller i tilfelle bygningsrådet, dog kun innenfor rammen av bestemmelsene i bygningsloven og de almindelige vedtekter for Stavanger.

13. For øvrig gjelder bestemmelsene i bygningsloven og de av departementet stadfestede bygningsvedtekter for Stavanger.

4 juni. **Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.**

I henhold til § 28, jfr. § 27 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 stadfesteres den av Stavanger bystyre i møte 5 mai 1938 vedtatte omregulering av strøket Sletten—Rosendal—Ramsvik—Midtjord.

I henhold til samme lovs § 3 stadfesteres enn videre sådan vedtekt for det regulerede strøk:

Hele strøket omhandlet i denne byplan, i nord begrenset av Emmausveien, i vest av Nymannsveien og i øst av Bjerkreimsgaten—Rosendal kolonihager og Sandnesgaten, reguleres til boligstrøk som bebygges med åpen bebyggelse.

Skrivelse fra Socialdepartementet.

8 juni.

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 beslutning av Tveit herredstyre, Vest-Agder fylke, i møte 27 mai d. å. om forandring i § 1 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder.

Forandringen trer i kraft straks.

Efter forandringen lyder § 1 så:

§ 1.

- A. Utsalgssteder for varer skal med de nedennevnte undtagelser på hverdager holdes lukket fra kl. 18 til kl. 8. Utsalgssteder som kun forhandler brus og annet mineralvann, alkoholfritt vorterøl, baker- og konditorvarer, chokolade, frukt og bær, kan dog holdes åpne til kl. 21. Påske-, pinse-, jul- og nyttårsaften lukkes kl. 17.

17 mai holdes helt lukket.

- B. På søn- og helligdager holdes helt lukket.

Skriv frå Socialdepartementet.

8 juni.

Etter fullmakt gjeve ved kongeleg resolusjon frå 25 april 1924 stadfester departementet hermed i samhøve med lov nr. 5 frå 25 juli 1913 med nokre redaksjonelle brigde vedtaket åt A skvøll heradstyre, Sogn og Fjordane fylke, i møte 28 mars d. å. om vedtekt om stengjings- tid for utsalsstader.

Vedtekta gjeld inntil vidare, å rekna frå og med 27 juni d. å.

Vedtekta lyder so:

§ 1.

- A. Utsalsstader for varor skal med dei nedannemnde undantak på kvardagar vera stengde frå kl. 20 til kl. 8,30 i vinterhalvåret frå og med 1 oktober til og med 31 mars og frå kl. 21 til kl. 8,30 i sumarhalvåret frå og med 1 april til og med 30 september.

Påske-, pinse-, jol- og nyårsaftan stengjast kl. 18.

- B. På sun- og helgedagar haldast heilt stengt.

§ 2. I stengjingstida må kunder ikkje sleppast inn. Kunder som er komne inn fyre stengjetid kan likevel verta ekspedera etter stengjetid.

§ 3. Utan hinder av fyresegnene i denne vedtekta kan det til kvar tid, undanteke vanlege helgedagar fyre kl. 14 og heile 1 påskedag, 1 pinsedag, 1 joledag og nyårsdag, etter oppmoding av høvedsmann, notbas eller skippar leverast proviant og utrustning til fiskarar og farty.

§ 4. Brot på desse fyresegner vert straffa etter lova. Jfr. straffelova § 339, 2.

8 juni.

Skrivelse fra Handelsdepartementet.

I medhold av §§ 90 og 109 i lov om handelsnæring av 8 mars 1935 stadfester departementet herved som gjeldende inntil videre de av Drammen formannskap i møte 18 mai 1938 vedtatte bestemmelser om salg fra offentlige steder og fra portrum m. v.; jfr. § 1 i de under 24 mai 1937 stadfestede vedtekter.

Bestemmelsene lyder så:

§ 1. Salg kan drives fra Bragernes torv, Høitorvet, fra fartøi og fra tomter og annen privat grunn og innganger til sådanne, samt fra portrum og innganger til bygninger når disse steder står i umiddelbar eller fri forbindelse med alminnelig beferdet strøk.

§ 2. Bragernes torv kan benyttes til salg av varer tilvirket ved innenlandsk husflid, hage- og landbruksprodukter i naturlig tilstand, ville planter, bær og blomster, utbytte av jakt.

§ 3. Høitorvet kan benyttes til salg av høi og ved.

§ 4. Fartøi, tomter og annen privat grunn og innganger til sådanne samt portrum og innganger til bygninger når disse steder står i umiddelbar eller fri forbindelse med alminnelig beferdet strøk, kan benyttes til salg overensstemmende med handelslovens §§ 63, 64, 65, 83, 84, 85, 86 og 93.

§ 5. Salgsstedene benyttes uten avgift med mindre fast plass anvises på torvene. Da betales kr. 2,50 pr. kv.m anvist plass eller del derav. Avgiften gjelder for tiden 1 juli til 30 juni og må være betalt innen 1 september.

§ 6. Torvtiden er hverdager fra kl. 8 til kl. 15. Fra fartøi kan handel finne sted hverdager fra kl. 8 til kl. 20. Påskeaften, pinseaften og julaften kan salg dog ikke drives etter kl. 18.

Fra de øvrige i § 4 nevnte steder kan salg finne sted:

I tiden 14 oktober til 14 april alle dager i uken fra kl. 18 til kl. 24 — undtatt søn- og helligdager og dager før disse, da handel kan finne sted til kl. 2 natt.

I tiden 15 april til 13 oktober alle dager fra kl. 18 til kl. 2 natt, 1 og 17 mai fra kl. 7 til kl. 2 natt, undtagen når disse dager faller på søn- og helligdager, da salg ikke må finne sted fra kl. 10 til kl. 13.

Julaften kan salg ikke finne sted.

8 juni.

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

I medhold av § 17 i lov av 14 juli 1894 med tilleggslover om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer og post X, punkt 1, i plakat av 7 november 1930 om

innførsel av levende dyr og smitteførende gjenstander be- 8 juni.
stemmes:

Det er forbudt å føre i land fra skib som kommer fra utlandet skyller og alt slags kjøkkenavfall.

Overtredelse av denne bestemmelse, som trer i kraft straks, er straffbar.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

8 juni.

I henhold til § 1 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 bestemmer departementet herved at nevnte lov gjøres gjeldende for et strøk av Madla herred, Rogaland fylke.

Strøket omfatter den del av Madla herred som ligger øst for Stokkevann, Madlafjorden og Hafrsfjord og som i nord og øst grenser til Hetland herred og i syd til Sola herred.

**Midlertidig lov om gjeldsforhandling for 10 juni.
kommuner.** Nr. 1.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 24 mai 1938 sålydende:

§ 1. Vedkommende departement kan treffe beslutning om å åpne forhandling mellom en kommune og dens fordringshavere om ordning av kommunens gjeldsforhold:

1. når kommunen har rettet henvendelse til departementet om å innlede forhandlinger med fordringshaverne,
2. når kommunen (eventuelt fylkesmannen) overensstemmer med § 58 i lov om kommunestyre på landet eller § 56 i lov om kommunestyre i byene har meldt fra til departementet at den ikke kan betale forfalt gjeld,
3. når en kjennelse som fastslår at kommunen kan kreves satt under skjerpet tilsyn i henhold til § 64 i lov om kommunestyre på landet eller § 62 i lov om kommunestyre i byene, er blitt rettskraftig. Hvis departementet beslutter å åpne gjeldsforhandling og innkaller fordringshaverne til et meglingsmøte innen to måneder efter at rettens kjennelse er blitt rettskraftig, kan bestemmelse om skjerpet tilsyn utsettes. Utsettelse kan dog ikke finne sted når det krav som har gitt grunn til begjæringen om skjerpet tilsyn, gjelder oppfyllelse av en overenskomst, inngått efter § 4 eller en akkord stadfestet efter § 10 i denne lov. Kommer overenskomst eller akkord i stand, faller begjæring om skjerpet tilsyn bort.

§ 2. Besluttet gjeldsforhandling åpnet, kan kommunens ordfører og kjente fordringshavere kalles inn til et meglingsmøte som ledes av den departementet bestemmer.

10 juni. Departementet bestemmer den måte som innkallingen
Nr. 1. skal foregå på.

§ 3. Meglingen kan fortsettes gjennom flere møter. Den må dog være sluttet innen seks måneder dersom det kreves av en fordringshaver som har krevd kommunen satt under skjerpet tilsyn i henhold til § 64 i lov om kommunestyre på landet eller § 62 i lov om kommunestyre i byene. Departementet kan forlenge denne frist med inntil tre måneder.

Over møtene føres bok som underskrives av den som leder møtene og minst en representant for kommunen og en for fordringshaverne.

Departementet kan opnevne et utvalg til å gjennomgå kommunens økonomiske forhold og gi beretning herom med oppgave over kommunens samtlige eiendeler og deres verdi og over dens forpliktelser.

§ 4. Dersom meglingen leder til overenskomst om en frivillig ordning mellom kommunen og fordringshaverne, må ordningen godkjennes av departementet og vedtas av herreds- eller bystyret med almindelig flertall.

Departementet eller den som det bestemmer, skal underrette de fordringshavere som overenskomsten gjelder. Det samme gjelder om et forslag til overenskomst ikke blir vedtatt eller godkjent.

§ 5. Ansees det ikke hensiktsmessig å fremsette forslag til overenskomst om en frivillig ordning eller blir et frem satt forslag til overenskomst ikke vedtatt og godkjent, kan kommunen fremsette forslag til akkord med fordringshaverne.

Departementet kan bestemme at et forslag til overenskomst som ikke er vedtatt, skal betraktes som akkordfor slag, såfremt det fyldestgjør kravene i § 6.

Efter krav av en fordringshaver som har krevd kommunen satt under skjerpet tilsyn efter § 64 i lov om kommunestyre på landet eller § 62 i lov om kommunestyre i byene, skal bestemmelse om skjerpet tilsyn treffes, dersom det ikke innen en måned efter at meglingen er sluttet, er fremkommet akkordforslag som departementet bestemmer skal forelegges for fordringshaverne. Departementet kan forlenge fristen med en måned.

§ 6. Akkordforslag kan ikke uten fordringshaverens samtykke gjelde fordring som er sikret ved pant, forsåvidt pantet er tilstrekkelig.

Akkordforslaget kan heller ikke uten fordringshaverens samtykke gjelde forpliktelser som opstår efter at departementets beslutning om åpning av gjeldsforhandling er truffet, jfr. § 1, eller krav som er omhandlet i § 58, 1—4 i lov om

kommunestyre på landet eller § 56, 1—4 i lov om kommune- 10 juni.
styre i byene. Hvis gjeldsforhandling er besluttet åpnet i Nr. 1.
henhold til § 1 punkt 2 eller 3, trer henholdsvis dagen for
departementets mottagelse av meldingen og dagen for for-
kynnelse av betalingsopfordring, jfr. § 64 i lov om kommune-
styre på landet og § 62 i lov om kommunestyre i byene,
i stedet for den dag da beslutning om gjeldsforhandling blev
truffet.

Departementet kan bestemme at også forpliktelser som
skriver sig fra lån optatt direkte hos utenlandske långivere,
skal holdes utenfor et akkordforslag.

For øvrig må forslaget såvidt mulig stille fordrings-
haverne likt. Om dette er tilfelle avgjør departementet med
endelig virkning.

Bestemmelsene i lov om akkordforhandling av 6 mai
1899 § 30 2net, 3dje og 4de ledd og § 34 får tilsvarende an-
vendelse; dog får § 30 2net ledd (konkurslovens § 119) bare
anvendelse forsåvidt motregning ikke er utelukket etter § 56
i lov om kommunestyre på landet eller § 54 i lov om kom-
munestyre i byene. Herved ansees akkordforhandlingen åpnet
ved det tidspunkt som er omhandlet i nærværende paragrafs
annet ledd.

§ 7. Departementet avgjør om et akkordforslag som
er fremsatt skal forelegges for fordringshaverne til avstem-
ning. Departementet tar derved hensyn til om akkorden antas
å ville være så vel i fordringshavernes som i kommunens
interesse, og at den ikke fører med sig ubillighet overfor
enkelte fordringshavere.

Er det opnevnt utvalg som omhandlet i § 3 skal det ut-
tale sig om akkordforslaget og om det tilrår dette vedtatt.

Forelegges et akkordforslag for fordringshaverne til
avstemning, skal dette skje innen en måned fra fremset-
telsen. Forslaget sendes til alle de fordringshavere som be-
røres av akkordforslaget, forsåvidt adressen kjennes. Vil
krav etter ihendehaverobligasjoner bli berørt av akkordfor-
slaget, skal forslaget med de nødvendige opplysninger om av-
stemningen kunngjøres på den måte som departementet be-
stemmer.

Den frist som er fastsatt i foregående ledd, kan av
departementet forlenges når forholdene gjør det påkrevd,
dog ikke med mer enn ytterligere en måned.

§ 8. Avstemning over akkordforslaget finner sted skrift-
lig til departementet, eller til den som dette bestemmer,
innen en fastsatt frist.

Innehavere av ihendehaverobligasjoner må opgi obliga-
sjonenes nummer og legge ved erklæring fra en offentlig

10 juni. myndighet eller en bank om at eieren har forevist de obligasjoner som er omhandlet i erklæringen. Innehaveren må erklære at han er eier av obligasjonene og at han ikke vil avhende dem før fristen for avstemningen er utløpet.

I avstemningen deltar bare de fordringshavere som berøres av akkordforslaget.

Hvor en fylkeskommune er kreditor, kan fylkesutvalget på fylkeskommunens vegne avgi stemme over akkordforslaget.

Når en fordring er sikret ved pant, og det er usikkert om pantet er tilstrekkelig, kan det etter krav av kommunen eller fordringshaveren eller departementet fastsettes ved skjønn hvor stor del av fordringen skal delta i avstemningen som udekket. Skjønnet avgis av 3 skjønnsmenn, hvorav formannen skal fylle vilkårene for å være dommer. Skjønsmennene opnevnes av departementet. Overskjønn kan ikke kreves. For øvrig gjelder reglene i skjønnsloven av 1 juni 1917. Taksering av skog kan dog foregå på den måte som departementet bestemmer.

Fordringer som er avhengig av en betingelse som ennå ikke er inntrådt deltar ikke. Hvorvidt et omtvistet krav skal delta, avgjør departementet.

§ 9. Akkordforslaget er vedtatt, dersom stemmeberettede fordringshavere som representerer minst $\frac{3}{5}$ av summen av sådanne fordringshaveres krav stemmer for det.

Krav etter ihendehaverobligasjoner regnes bare med, dersom innehaveren har avgitt stemme om akkordforslaget. Ved optellingen legges til grunn fordringens beløp (hovedstolen) med tillegg av de renter som var forfalt da akkordforslaget blev fremsatt.

§ 10. Vedkommende departement avgjør om akkorden skal stadfestes.

Underretningen om stadfestelsen kunngjøres på samme måte som omhandlet i § 7 3dje ledd.

En avgjørelse av departementet om stadfestelse av akkorden kan av en fordringshaver som den berører, innen to uker bringes inn for Høiesteretts kjæremålsutvalg, som kan omgjøre departementets avgjørelse, dersom de lovlige vilkår for stadfestelse ikke er til stede. Feil ved fremgangsmåten kan ikke begrunne omgjørelse, når feilen antas å ha vært uten innflydelse på vedtagelsen av akkorden.

Dersom akkorden ikke stadfestes, skal skjerpet tilsyn besluttes innen en måned, såfremt krav om skjerpet tilsyn efter § 64 i lov om kommunestyre på landet eller § 62 i lov om kommunestyre i byene er fremsatt før det blev besluttet

å åpne gjeldsforhandling eller i løpet av denne og departementet har fått meddelelse herom. 10 juni.
Nr. 1.

§ 11. Når en kommune har oppnådd akkord om nedsettelse av sine gjeldsforpliktelser eller tilbyr fordringshaverne en frivillig ordning som vedkommende departement har godkjent, kan kommunens eiendeler — såfremt det er bestemt ved ordningen — pantsettes til sikkerhet for oppfyllelse av ordningen eller for lån som optas til gjennomføring av denne.

§ 12. Når departementet har besluttet å åpne gjeldsforhandling for en kommune og inntil forhandlingen er avsluttet, får konkurslovens § 127 tilsvarende anvendelse. Vedtak om auksjon gjøres av herreds- eller bystyret med alminnelig flertall og må godkjennes av vedkommende departement.

§ 13. Når gjeldsforhandling pågår og så lenge en akkord eller en frivillig ordning ikke er oppfylt, skal departementet føre særlig innseende med den kommunale forvaltning og med at det ikke blir truffet forføyninger som fører til forfordeling av fordringshaverne.

§ 14. Godtgjørelse til medlemmene av det i § 3 omhandlede utvalg og den i § 8 omhandlede skjønnsrett fastsettes av vedkommende departement. Utgiftene så vel som andre omkostninger i anledning av gjeldsforhandling efter denne lov betales av vedkommende kommune.

§ 15. Bestemmelsene i denne lov får tilsvarende anvendelse på sognekommuner, fylkeskommuner, bygningskommuner, brandkommuner, havnekasser og på selskaper og andre sammenslutninger når det bare er kommuner som er deltagere og deltagerne har ansvar for gjelden.

Kongen gir nærmere forskrifter om hvem som i disse tilfelle skal fatte de vedtak som efter loven skal treffes av herreds- eller bystyret.

§ 16. Denne lov trer i kraft 1 juli 1938 og gjelder til 1 juli 1940.

Fra lovens ikrafttreden bortfaller lov om kommuners gjeldsforhold m. v. av 30 juni 1933.

For kommuner som 30 juni 1938 er under akkordforhandling gjelder reglene i nærværende lov.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 10 juni 1938.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

10 juni. **Lov om forandringer i lov om offentlige**
 Nr. 2. tjenestemenn av 15 februar 1918.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:
 at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 24
 mai 1938 sålydende:

I lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918
 skal følgende bestemmelse lyde:

§ 2, nr. 2.

Har Kongen lagt ansettelsesretten til et regjerings-
 departement, kan han bestemme at et innstillingsråd, som
 den nærmest foresatte tjenestemyndighet er medlem av,
 skal gi innstilling om ansettelsen. Kongen kan i så fall be-
 stemme at innstillingsrådet skal tre istedenfor ansettelses-
 myndigheten med hensyn til forskriftene i §§ 5, 6, 7 19,
 21, 22 og 25 eller enkelte av disse.

Har Kongen lagt ansettelsesretten til noen annen enn
 den nærmest foresatte tjenestemyndighet, skal denne gi inn-
 stilling om ansettelsen. Innstilling fra denne myndighet faller
 bort, om ansettelsesretten er hos et råd, som den nærmest
 foresatte tjenestemyndighet er medlem av.

Tvil om hvem som skal regnes for den nærmest fore-
 satte tjenestemyndighet i forhold til bestemmelsene i for-
 anstående to avsnitt, avgjøres av Kongen.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar
 og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 10 juni 1938.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

10 juni. **Lov om utskrivning av hester og kjøre-**
 Nr. 3. tøier ved mobilisering.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:
 at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 24
 mai 1938 sålydende:

Kapitel I.

Grunnlaget for utskrivningen.

§ 1. Når Hæren eller noen del av den mobiliseres, er
 eiere av hester og kjøretøier som er skikket til bruk i krig,
 pliktige til etter reglene i denne lov og mot erstatning av
 staten å avgi dem til Hæren med det utstyr som er nevnt
 i § 15.

Med kjøretøier menes i denne lov hestetrukne hjulkjøre-
 tøier og sleder.

§ 2. Kongen bestemmer det største antall hester og 10 juni. kjøretøier som kan utskrives. Dette antall kan være inntil Nr. 3. 10 pct. større enn det som er nødvendig etter gjeldende krigsopsetningsplaner, når en legger til grunn den opsetning av Hæren som krever flest hester og kjøretøier.

§ 3. Det antall hester og kjøretøier som blir fastsatt etter § 2, fordeler Kongen på rikets herreds- og bykommuner forholdsvis etter antallet av hester i utskrivingspliktig alder — heri ikke medregnet militære tjenestehester — og antallet av kjøretøier som finnes i kommunene ifølge siste jordbrukstelling. I det antall hester som etter denne fordeling faller på en kommune, fratrekkes antallet av kvarterhester i kommunen.

Ny fordeling skjer etter hver jordbrukstelling og ellers når det finnes påkrevd.

Når det er nødvendig for mobiliseringen, kan de kommuner som ligger mest bekvemt til, pålegges å avgi flere hester og kjøretøier enn det faller på dem etter første ledd. I så fall nedsettes antallet for de kommuner som ligger minst bekvemt til, slik at enkelte kommuner kan fritas helt for utskriving.

For en enkelt kommune må utskrevne hester og kvarterhester tilsammen ikke utgjøre mere enn 60 pct. av det hestehetantall som etter første ledd skal legges til grunn ved fordelingen. Av kjøretøier må ikke utskrives mere enn 40 pct. av det antall som er nevnt i første ledd.

§ 4. Ved mobilisering skal det alltid fremstilles på de fastsatte leveringssteder 20 pct. flere hester og kjøretøier enn det skal leveres. Fremkommer det ved beregning av dette tillegg brøkdeler, skjer avrundning opover til nærmeste hele tall.

§ 5. Vedkommende regjeringsdepartement skal sørge for at hver kommune får meddelelse om det antall hester og kjøretøier som den kan pålegges å fremstille og levere etter §§ 3 og 4, og om den utskrivingsprocent som måtte vært brukt om utskrivningen hadde vært fordelt jevnt på alle rikets kommuner.

§ 6. Trenger Hæren ved mobilisering færre hester og kjøretøier enn det blir fastsatt etter § 2, skal Kongen sørge for at det bare utskrives det antall som er nødvendig. Det samme gjelder om bare en del av Hæren mobiliseres.

§ 7. Når forholdene ved mobiliseringen gjør det nødvendig, kan vedkommende militære myndighet bestemme at det skal utskrives både hjulkjøretøier og sleder samtidig.

10 juni. § 8. De hester som fremstilles til utskriving, skal
Nr. 3. være i alderen fra og med 5 til og med 16 år og uten mang-
ler som gjør dem uskikket til bruk i krig.

Kvarterhester og militære tjenestehester utskrives ikke. Avlsdyr er fritatt for utskriving i den utstrekning Kongen bestemmer. Kongen kan gi regler om å fritta andre hester.

For øvrig kan Kongen gi nærmere bestemmelser om de krav hester og kjøretøier som tas ut til utskriving, skal opfylle. En kommune må ikke pålegges å fremstille andre hester og kjøretøier enn en kan regne med at det finnes i kommunen.

§ 9. Når utskriving etter denne lov har funnet sted, kan Kongen bestemme at det skal foretas en utjevning av de gjenværende hester og kjøretøier i kommunene ved at det avgis hester og kjøretøier fra kommuner som har hatt forholdsvis liten eller ingen utskriving, til kommuner med forholdsvis stor utskriving. Prisene for de hester og kjøretøier som avgis, fastsettes ved takst. Nærmere regler om taksering og om gjennomføringen av utjevningen for øvrig gis av Kongen.

Kapitel II.

Kommunen.

§ 10. De herreds- og bykommuner som det skal utskrives hester og kjøretøier fra, plikter å forberede utskrivingen i fred og sette den i verk ved mobilisering etter reglene i denne lov og de forskrifter som blir gitt i medhold av den.

§ 11. I de kommuner som er nevnt i § 10, skal kommunestyret hvert tredje år velge et kommunalt utvalg på minst 5 medlemmer til å ordne med utskrivingen.

Valgbar og pliktig til å motta valg er enhver som er valgbar ved kommunevalg. De som velges, skal så vidt mulig være hestekyndige. Menn som kan bli kalt inn til militærtjeneste ved mobilisering, velges ikke. Medlemmene er pliktige til å motta gjenvalg. Dog kan et medlem, når han har tjenstgjort i 2 på hinannen følgende perioder, kreve sig fritatt for de neste 3 år.

Formann og nestformann i utvalget velges av kommunestyret. Om mulig skal minst halvparten av utvalgets medlemmer ha vært medlemmer av tidligere utvalg.

§ 12. Ved uttaket av de hester og kjøretøier som kommunen i tilfelle skal fremstille til utskriving, skal det kommunale utvalg fordele byrden så likt som mulig i forhold til det antall hester og kjøretøier de enkelte eiere har. Kom-

munestyret kan fastsette nærmere regler som utvalget skal 10 juni.
følge ved uttaket. Nr. 3.

§ 13. Utvalget skal sette op en liste over de hester og kjøretøier som er tatt ut til å fremstilles ved mobilisering. I listen skal føres op 10 pct. flere hester og kjøretøier enn kommunen kan bli pålagt å fremstille. Ved beregningen av dette tillegg skjer avrundning opover som bestemt i § 4. Listen skal så vidt mulig til enhver tid holdes à-jour.

Eiere av hester og kjøretøier plikter å gi de opplysninger utvalget forlanger til bruk ved opsettingen eller à-jourføringen av listen, og å gi utvalget adgang til å besiktige hester og kjøretøier.

Kommunestyret skal etter forslag fra utvalget fastsette en plan for gjennomføringen av utskrivningen fra kommunen. Ved utarbeidingen legges til grunn det største antall hester og kjøretøier som kommunen kan bli pålagt å fremstille.

Kongen gir nærmere regler om opsettingen av lister og planer, om revisjon av dem og om kontroll med at de er til stede og i orden.

§ 14. Når utskrivningen skal settes i verk, skal kommunen fremstille på det fastsatte leveringssted så mange hester og kjøretøier som den får tilsigelse om fra vedkommende militæravdeling.

§ 15. Når utskrivningen skal settes i verk, er eierne pliktige til, mot de godtgjørelser som er neynt i §§ 26 og 27, å fremstille på det fastsatte samlingssted de hester og kjøretøier utvalget tar ut, å skaffe førere og å bære nødvendige utgifter til skyss og transport og til underhold og husvær for førere og hester under gjennomføringen av utskrivningen.

Hver hest som fremstilles, skal være utstyrt med godt beslag, grime med bindsel, dekken, dekkengjort, én omgang hestesko og fôr for 3 døgn.

Med hvert kjøretøy som fremstilles, skal foruten vanlig utstyr følge nødvendig seletøy.

Kommunen kan bestemme at utvalget skal skaffe det fôr som er nevnt i annet ledd, og dessuten fôr til bruk under transporten til leveringsstedet.

§ 16. På henvendelse fra formannen i det kommunale utvalg eller den som fører en transport av hester og kjøretøier fra samlingssted til leveringssted, skal politimesteren — på landet lensmannen — hjelpe til med å skaffe nødvendig husvær for folk og hester og annet som trenges på samlingsstedet eller under transporten.

Til dette formål kan politimesteren eller lensmannen mot godtgjørelse rekvirere arbeidshjelp og kreve avstått til bruk

10 juni. eller til eie løs eller fast eiendom av ethvert slag som er
Nr. 3. nødvendig. Blir godtgjørelsen ikke betalt av eierne av hestene og kjøretøiene (se § 15) eller av den kommune disse hører til, kan den kreves av staten. For husvær i ikke over 48 timer ydes ingen annen godtgjørelse enn erstatning for bevislig skade, tap eller utgifter. For øvrig får reglene i lov av 19 mai 1933 om rekvisisjonsrett for politiet anvendelse så langt de høver.

§ 17. Formenn og nestformenn i kommunale utvalg kan efter nærmere regler fastsatt av vedkommende regjeringsdepartement kalles sammen av militæravdelingene for å få veiledning om sine gjøremål.

Kommunale utvalg og eiere av hester og kjøretøier plikter å medvirke ved gjennomføring av tiltak som Kongen beslutter satt i verk for å kontrollere forberedelsen av utskrivningen. Under iverksettingen av slike tiltak får reglene i § 16 anvendelse så langt de høver.

Kapitel III.

Mønstringsnevnden.

§ 18. De deler av riket som det skal utskrives hester og kjøretøier fra, inndeles av Kongen i mønstringsdistrikter.

For hvert slikt distrikt skal opnevnes en mønstringsnevnd på 3 medlemmer med 3 varamenn. Kongen kan bestemme at det skal opnevnes særskilt nevnd for kjøretøier.

Formannen i nevnden og varamannen for ham skal fortrinsvis være militære befalingsmenn og beordres eller antas for et kalenderår av den militæravdeling som skal motta hester og kjøretøier gjennom nevnden. De 2 andre medlemmer med varamenn opnevnes for 3 år av den herreds- eller byrett hvis embedskrets mønstringsdistriktet hører til.

Omfatter et mønstringsdistrikt deler av flere domssogn, skal vedkommende regjeringsdepartement fastsette hvilken herreds- eller byrett skal foreta opnevningen.

De 4 menn som herreds- eller byretten opnevner, skal være hestekyndige. Det skal ikke opnevnes menn som kan bli kalt inn til militærtjeneste ved mobilisering, eller som er opnevnt som medlemmer eller varamenn i skjønnsnevnd efter lov om militære rekvisisjoner i krigstilfelle. De opnevnte kan ikke nekte å overta hvervet. Når et medlems tjenestetid er ute, kan han dog kreve sig fritatt for de neste 3 år.

§ 19. Når utskrivningen skal settes i verk, skal mønstringsnevnden besiktige de hester og kjøretøier som fremstilles fra distriktet på det bestemte leveringssted, og av

dem ta ut og taksere det antall som skal leveres til ved- 10 juni.
kommende militæravdeling. Nr. 3.

Tiden for nevndens fremmøte på leveringsstedet fastsettes av den avdeling som har opnevnt formannen i nevnden.

Varamennene er pliktige til å avløse medlemmene under forretningen, selv om disse ikke har forfall, når dette bestemmes av militæravdelingen av hensyn til mobiliseringen.

Vedkommende militære myndighet beordrer eller antar en dyrlæge til å bistå nevnden. Dyrlægen har rett til å uttale sig før nevnden treffer sin avgjørelse, og til å få sin uttalelse protokollert. Når det er nødvendig, kan vedkommende militæravdeling bestemme at forretningen skal utføres uten dyrlæge.

§ 20. Medlem av mønstringsnevnden fratrer som ugild ved behandlingen av hest eller kjøretøi når han selv er eier, eller

1. er i slekt — eller svogerskap med eieren i op- eller nedstigende linje eller i sidelinjen så nær som søsken,
2. er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar eller fosterbarn til eieren,
3. er verge for eieren.

Nevnden kan bestemme at et medlem skal fratre når det foreligger andre særegne omstendigheter som er egnet til å svekke tilliten til hans uhildethet.

Et medlem er selv med å avgjøre om han er ugild. Nevndens avgjørelse er endelig.

Når et medlem fratrer som ugild og de gjenværende medlemmer ikke blir enige, tilkalles varamann.

Nevnden kan bestemme at dyrlægen skal fratre ved behandlingen av hest, når han er i et tilfelle som nevnt i første ledd, eller det foreligger omstendigheter som nevnt i annet ledd.

Når et medlem eller dyrlægen fratrer som ugild, gjøres merknad i nevndens protokoll.

§ 21. Taksten over hestene og kjøretøiene med utstyr skjer på grunnlag av gangbare priser i mønstringsdistriktet.

Er nevndens medlemmer ikke enige om taksten, gjelder det beløp som får flest stemmer. Er det ikke flertall for noe beløp, gjelder det nest høieste.

Overtakst finner ikke sted.

§ 22. Godkjenner mønstringsnevnden ikke så mange av de fremstilte hester og kjøretøier som kommunen skal levere, kan nevnden erstatte manglene ved utskrivning av skikkede hester og kjøretøier som blir til overs fra andre kommuner som leverer gjennom nevnden. Vedkommende militæravdeling kan også la foreta utskrivning av skikkede

10 juni. hester og kjøretøier som er blitt til overs fra kommuner som Nr. 3. leverer til avdelingen gjennom andre mønstringsnevnder på samme opsetningssted. Kan en heller ikke på denne måte skaffe det antall kommunen skal levere, må avdelingen kjøpe eller rekvirere det som mangler.

Skyldes mangelen forsømmelighet av kommunen eller eierne, plikter kommunen å erstatte staten det denne ved utskrivning, kjøp eller rekvisisjon efter første ledd har måttet betale over gjennomsnittstaksten for de hester av samme alder og kjøretøier av samme slag kommunen har levert. Er det ikke godkjent noen hester og kjøretøier fra kommunen, beregnes erstatningen på grunnlag av gjennomsnittstaksten for godkjente hester og kjøretøier fra de tilgrensende kommuner.

Kommunen kan søke erstatningen tilbake hos de eiere som ved forsømmelighet måtte ha voldt mangelen ved leveringen.

Kapitel IV.

Eiendomsretten til hester og kjøretøier.

§ 23. Staten blir eier av hester og kjøretøier når de er godkjent og taksert av mønstringsnevnden.

Den tidligere eier har rett til mot tilbakebetaling av takstbeløpet ved utskrivningen å få tilbake hest (kjøretøi) som er i behold ved demobiliseringen.

§ 24. Ved mobilisering til øvelse har staten rett til å overta hestene og kjøretøiene til bruk istedenfor til eie. I så fall skal de takseres av samme mønstringsnevnd både ved utskrivningen og ved tilbakeleveringen.

Kapitel V.

Godtgjørelser.

§ 25. De medlemmer av mønstringsnevnden som herreds- eller byretten har opnevnt, og deres varamenn tilkommer av staten for tjenstgjøring samme godtgjørelse som sportellovens § 90 fastsetter for skjønnsmenn, og for reiser dessuten lovbestemt skyss- og kostgodtgjørelse. Medlem av kommunalt utvalg som møter frem på leveringsstedet, tilkommer skyss- og kostgodtgjørelse av staten.

Blir medlem av kommunalt utvalg efter § 17 pålagt plikter som medfører reise, tilkommer han skyss- og kostgodtgjørelse av staten.

§ 26. Eier av hest eller kjøretøi som har vært fremstillet på samlingsstedet eller leveringsstedet, tilkommer av staten følgende godtgjørelse.

- a) For føreren av hesten eller kjøretøiet: 10 juni.
Nr. 3.
1. Skyssgodtgjørelse.
 2. Dagpenger for hver dag føreren har måttet være borte.
- b) For hest og kjøretøi:
1. Transportgodtgjørelse.
 2. Avsavns godtgjørelse for hver dag hesten eller kjøretøiet har måttet være borte, eller som er gått med inntil den (det) blev godkjent av mønstringsnevnden.
 3. Erstatning efter mønstringsnevndens takst dersom hesten eller kjøretøiet leveres til militæravdelingen.

Størrelsen av de godtgjørelser som er nevnt under a) og b) 1. og 2. fastsettes av Kongen.

Eier hvis hest eller kjøretøi fremstilles på samlings- eller leveringssted, men sendes hjem derfra, tilkommer ingen godtgjørelse, dersom han har forsømt sin fremstillingsplikt.

§ 27. Er hestene og kjøretøiene bare overtatt til bruk (se § 24), gjelder om godtgjørelsen for hest eller kjøretøi:

Går hest eller kjøretøi tapt eller dør hesten innen tilbakelevering har funnet sted, betales det fulle takstbeløp som erstatning. Blir hesten eller kjøretøiet skadet, betales som erstatning forskjellen mellom taksten ved utskrivningen og ved tilbakeleveringen. Finner nevnden at skaden er så stor at verdien av hesten eller kjøretøiet er vesentlig forringet, betales dog det fulle takstbeløp som erstatning, med mindre eieren ønsker å få hesten eller kjøretøiet tilbake mot erstatning efter foregående punktum. Hvor det fulle takstbeløp blir utbetalt, blir hesten eller kjøretøiet statens eiendom.

Avsavns godtgjørelsen for hest og kjøretøi skal være det dobbelte av avsavns godtgjørelsen efter § 26.

Er hesten ikke i brukbar stand ved tilbakeleveringen, tilkommer eieren samme avsavns godtgjørelse som bestemt i foregående ledd for hver dag inntil hesten blir friskmeldt av dyrlæge, dessuten skal han ha godtgjort utgifter til dyrlæge og medisin til hesten. Når hesten har vært sykmeldt i minst to måneder, har staten rett til å overta den for den takst som blev fastsatt ved tilbakeleveringen.

For øvrig gjelder reglene i § 26.

§ 28. Hvis hest, kjøretøi eller utstyr får skade eller går tapt, eller hesten blir syk eller dør under transport til eller fra leveringsstedet, uten at det skyldes forsømmelighet av eieren eller hans folk, tilkommer eieren av staten erstatning for tap eller skade. Erstatning for avsavn av syk eller skadet hest som ikke er brukbar efterat den er kommet tilbake til eieren, skal utgjøre samme beløp pr. dag som avsavns godtgjørelsen efter § 26, b, 2 eller 27, tredje ledd.

10 juni. Tvist om erstatningskrav efter første ledd avgjøres ved
 Nr. 3. skjønn, som på landet styres av lensmannen. Skjønnen holdes i den rettskrets eller det lensmannsdistrikt hvor den skadede ting er, eller — hvis tingen er gått tapt — i den krets hvor eieren har sitt almindelige verneting.

§ 29. Nødvendige utgifter som kommunen har hatt som følge av foretatt utskrivning, og som ikke skal bæres av eiere av hester og kjøretøier (se § 15), skal den ha godtgjort av staten. Staten kan gjøre fradrag for mulig erstatningsansvar som kommunen er kommet i ved mangelfull levering (se § 22).

§ 30. Blir eiere av hester og kjøretøier etter § 17 pålagt å fremstille disse til kontroll, tilkommer de skyssgodtgjørelse, dagpenger og transportgodtgjørelse som bestemt i § 26, og avsavnsgodtgjørelse som bestemt i § 27. Dessuten får bestemmelsene i § 28 tilsvarende anvendelse.

Får kommunen utgifter som følge av fremstillingen, skal den ha dem godtgjort av staten etter regelen i § 29, første punktum.

Kapitel VI.

Forskjellige bestemmelser.

§ 31. Kongen gir nærmere regler til gjennomføring av denne lov.

§ 32. Overtredelse av denne lov eller de bestemmelser og pålegg som gis i medhold av den, straffes med bøter.

§ 33. Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Fra samme tid opheves lov av 27 juli 1896 om utskrivning av hester og kjøretøier til feltbruk med tilleggslover.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 10 juni 1938.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

10 juni. **Lov om utvidelse av Drammens havne-**
 Nr. 4. **distrikt.**

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 2 juni 1938 sålydende:

§ 1. Drammen havnedistrikt utvides til å omfatte den 10 juni.
del av Drammensfjorden som ligger mellom grensene for Dram- Nr. 4.
mens og Svelviks nuværende havnedistrikter.

§ 2. Denne lov trer i kraft 1 juli 1938.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og
bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 10 juni 1938.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold.

B. Rolsted.

Lov om kommunestyre på landet.

10 juni.
Nr. 5.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 9 juni
1938 sålydende:

Kapitel 1.

Lovens virkefelt og ordningen av styret i kommunen.

§ 1. Denne lov gjelder for herredskommuner, sognekommuner og fylkeskommuner og omfatter de kommunale anliggender som det ikke er andre bestemmelser for i særskilte lover.

Hvert herred utgjør en herredskommune. Når et herred består av flere sogn, utgjør hvert sogn en sognekommune, jfr. dog lov om kirker og kirkegårder av 3 august 1897 § 1 tredje ledd.

Hvert herred hører i sin helhet under et fylke.

Deling og sammenslutning av herreds- og sognekommuner og endring i deres grenser for øvrig besluttet av Kongen. Før beslutning fattes må herredstyrene og — hvis det gjelder sognekommuner — sognestyrene i de kommuner som berøres av endringen ha hatt anledning til å uttale sig. Dersom ved sammenslutning henholdsvis et herredstyre eller sognestyre uttaler sig imot sådan, kan sammenslutning bare besluttet med Stortingets samtykke. Ved deling eller sammenslutning av herredskommuner skal også fylkestinget få anledning til å uttale sig.

Ved deling eller sammenslutning av herreds- og sognekommuner eller endring i deres grenser for øvrig fastsetter Kongen nødvendige lempninger i anvendelsen av gjeldende lov.

Endring av herreds- og sognekommuners navn besluttet av Kongen etterat vedkommende herredstyre eller sognestyre har hatt anledning til å uttale sig.

§ 2. I hver herredskommune skal det være herredstyre, formannskap og ordfører og — i tilfelle — rådmann.

10 juni. § 3. Herredstyre velges av de stemmeberettigede inn-
Nr. 5. byggere i herredet for 3 år efter de regler som gjeldende lov fastsetter.

§ 4. Herredstyrets medlemstall fastsettes av fylkestinget. Tallet skal ikke være under 12 og ikke over 48. Har herredet efter siste almindelige eller kommunale folketelling over 25 000 innbyggere, kan fylkestinget fastsette antallet av medlemmer til op til 64. Består herredet av flere sogn, fordeler fylkestinget også antallet av medlemmer på hvert sogn efter folkemengde og efter andre stedlige forhold.

Fylkestingets vedtak om endring av medlemstallet i herreds- eller sognestyret trer i kraft ved første kommunevalg.

Sognets representanter i herredstyret er tillike dets sognestyre.

§ 5. Hvis et medlem av herredstyret mister sin stemmerett i kommunen eller blir fylkesmann i fylket, rådmann eller revisor i kommunen, trer han endelig ut av herredstyret. Denne bestemmelse rammer dog ikke særskilt revisor ved kommunal bedrift.

Ingen kan gjøre tjeneste som medlem av herredstyret så lenge hans stemmerett er suspendert.

Hvis noen ikke kan skjøtte sine plikter som medlem av herredstyret på grunn av svakelighet eller annen hindring som godkjennes, og han søker om å bli fri kan herredstyret for en bestemt tid eller for resten av valgperioden fritta ham for hvervet.

Flytter noen fra et sogn til et annet i samme herred, trer han ut såvel av herredstyret som sognestyret for den tid han bor utenfor det sogn som han er valgt fra.

§ 6. Det antall medlemmer som formannskapet skal bestå av i herred som omfatter ett sogn, fastsettes til det hele tall, som man får ved å dele antallet av herredstyrets medlemmer med fire.

Består et herred av flere sogn, velges formennene sognestyrer av sognestyrene, således at det antall medlemmer hvert sognestyre velger, fastsettes til det hele tall som man får ved å dele antallet av sognestyrets medlemmer med fire. De av sognestyrene valgte formenn utgjør herredets formannskap.

Foreligger der særlige grunner, kan fylkesutvalget på søknad fra herredstyret endre formannskapets medlemsantall og det antall medlemmer som velges for hvert sogn.

§ 7.

1. Lensmann i kommunen, herredssekretær (formannskapssekretær) i kommunen og personer som har regnskap å avlegge til kommunen, kan ikke velges til formenn. Det samme gjelder særskilt revisor ved kommunal bedrift.

Rett til å kreve sig fritatt for valg til formann har den

som ved valgårets utløp har gjort tjeneste som sådan de tre siste år. Den som vil kreve sig fritatt, må senest i det møte hvor formennene skal velges, fremsette krav om det til ordføreren. 10 juni.
Nr. 5.

En formann som kommer i sådan stilling som i denne paragrafs første ledd nevnt, trer endelig ut av formannskapet.

2. Rett til å kreve sig fritatt for valg til ordfører har den som ved valgårets utløp har gjort tjeneste som ordfører de tre siste år. Vil han kreve sig fritatt, må han fremsette krav om det senest i det møte hvor ordfører skal velges.

§ 8. Formenn og varaformenn velges for 3 år av og blandt de valgte medlemmer av herredstyret eller sognestyret før de trer i tjeneste.

Møtet eller møtene kalles sammen av den tjenstgjørende ordfører med høvelig varsel. Et møte er vedtaksført når minst to tredjedeler av medlemmene er til stede.

Valget foregår som forholdsvalg hvis noe medlem krever det. I så fall får bestemmelsene i loven om kommunevalg § 13 post 1 litr. b og c, bestemmelsen i litr. d om at en liste ikke kan ha forslagsstiller felles med andre lister, litr. e, § 29 post 2—4, § 33 fjerde ledd samt §§ 34 og 35 tilsvarende anvendelse. Dog skal den i kommunevalglovens § 13 post 1 litr. c første punktum fastsatte begrensning av adgangen til kumulasjon ved opstilling av listen ikke gjelde. Er en kandidat ført op på flere lister, velger han hvilken liste han vil stå på.

Blir der ikke fremsatt krav om forholdsvalg, velges formenn og varaformenn ved flertallsvalg; bestemmelsene i lov om kommunevalg § 38 post 2 og 3 får da tilsvarende anvendelse.

§ 9. Når formannskapet er valgt, velger herredstyret blandt formennene ordfører og varaordfører for 3 år. Med to tredjedels flertall av de møtende kan det dog bestemmes at ordføreren skal kunne velges fritt blandt herredstyrets medlemmer.

Om varsel til møtet og ledelsen av det og om møtets vedtaksrhet gjelder hvad der er bestemt i foregående paragraf.

Hvis ved første avstemning under valg på ordfører eller varaordfører ingen får flertall av de stemmer som er avgitt, holdes ny avstemning. Ved denne avstemning regnes den for valgt, som har fått flest stemmer; hvis flere har fått samme stemmetall, avgjøres valget ved loddtrekning.

Ordføreren er som sådan medlem av formannskapet, selv om han ikke velges blandt formennene.

§ 10. Er tallet av varaformenn eller av en gruppes varaformenn blitt utilstrekkelig, kan herredstyret eller sognestyret

10 juni. ved flertallsvalg velge én eller flere faste eller midlertidige
Nr. 5. varaformenn i tilfelle innen vedkommende gruppes midte.

Trer ordføreren midlertidig eller endelig ut av funksjon i løpet av den periode han er valgt for, rykker varaordføreren op som ordfører, og herredstyret velger midlertidig eller endelig en ny varaordfører.

Kapitel 2.

Formene for herredstyrets, formannskapets og sognestyrets virksomhet.

§ 11. Herredstyret og formannskapet treffer sine avgjørelser i møte under ledelse av ordfører eller varaordfører, eller, om de begge har forfall, av en ordstyrer som velges for anledningen blandt forsamlingens medlemmer; dette valg avgjøres ved stemmeflerhet. Hvis flere har fått samme stemmetall, avgjøres valget ved loddtrekning.

§ 12. Ordføreren kaller sammen herredstyret og formannskapet når han finner det påkrevd, når formannskapet vedtar det, eller når fylkesmannen krever det.

Innkalling til møte i herredstyret skal inneholde opgave over de saker som skal behandles, og kunngjøres med høvelig varsel. Samtidig skal dokumentene i original eller avskrift legges ut til eftersyn på et sted som nevnes i innkallingen og bli liggende der så lenge som mulig inntil møtets avholdelse. Møtet holdes på det sted herredstyret har fastsatt.

§ 13. Herredstyret eller formannskapet kan ikke gjøre noe gyldig vedtak uten at minst halvdelen av medlemmene er til stede.

§ 14. Møte i herredstyret holdes for åpne dører. Dog kan herredstyret gjøre vedtak om at en enkelt sak behandles for lukkede dører. Forhandlinger om dette foregår for lukkede dører, hvis møtestyreren krever det eller herredstyret vedtar det.

§ 15. I herredstyrets møte kan vedtak også gjøres i sak som ikke har vært nevnt i innkallingen, hvis ikke møtestyreren eller en fjerdedel av de møtende motsetter sig at den avgjøres.

Utenfor de saker som er opført i innkallingen, kan hvert medlem av herredstyret stille forespørsler rettet til ordføreren. Disse bør dog være anmeldt før møtet. Forslag som fremsettes i forbindelse med en slik forespørsel, kan ikke avgjøres i møtet, hvis ordføreren eller en fjerdedel av de møtende motsetter sig det.

§ 16. Når et medlem av herredstyret eller formannskapet ved avgjørelsen av en sak vil kunne få personlig særfordel, tap eller ansvar av betydning, trer vedkommende medlem ut som ugild ved behandling av saken. Det samme gjelder når avgjørelsen vil skaffe sådan personlig særfordel, tap eller an-

svar for et medlems ektefelle eller for noen som er i slekt med 10 juni.
medlem i op- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær Nr. 5.
som søsken eller like nær besvogret.

Selv om et medlem ikke må ansees som ugild etter bestemmelsene i denne paragrafs første ledd, trer det dog ut som ugild ved behandling av sak om å inngå eller opsi tariffavtale, om å oprette eller opheve lønnsregulativ, om å foreta almindelige endringer i tariffavtale og lønnsregulativ eller om helt eller delvis å flytte en gruppe tjenestemenn over fra en lønnsklasse til en annen, når det selv eller dets ektefelle omfattes av tariffen eller regulativet. Likeledes trer et medlem ut ved behandling av lønssaker som gjelder den forvaltningsgren hvor vedkommende medlem eller dets ektefelle arbeider. Ved behandling og decisjon av kommunalt regnskap trer vedkommende regnskapsfører ut.

Ved behandling av sak om ansettelse i lønnet stilling eller innstilling til sådan ansettelse trer den ut som enten selv er ansøker eller står i sådant forhold til noen ansøker som nevnt i første ledd.

Dissentere trer ut ved behandling av saker som gjelder statskirken.

Når der reises spørsmål om et medlem bør tre ut som ugild, avgjør forsamlingen dette, men vedkommende medlem tar ikke selv del i avgjørelsen av spørsmålet.

Selv om et medlem ikke kan regnes for ugild etter bestemmelsene ovenfor, kan forsamlingen på anmodning fritta det for å være med i en sak, når det på forhånd meddeler at det av personlige grunner ikke finner det riktig å delta i behandlingen av saken.

§ 17. For at vedtak av herredstyret eller formannskapet skal være gyldig, kreves at det er fattet med flertall av de stemmer som er avgitt, når ikke annet er fastsatt i lov.

Står stemmene likt, gjør ordførerens (møtestyrerens) stemme utslaget undtagen ved valg eller ansettelse av tjenestemenn. Bortsett fra valg av formenn og varaformenn efter § 8 og § 10, av ordfører og varaordfører efter § 9 og § 10, av ordstyrer efter § 11 og av opmann efter nærværende paragrafs siste ledd gjelder ved valg som fremmes som flertallsvalg, og ved ansettelse av tjenestemenn følgende regler:

Hvis ved første avstemning ingen får flertall av de stemmer som er avgitt, holdes ny avstemning. Ved denne regnes den for valgt eller ansatt som har fått flest stemmer. Det kan før ny avstemning gjøres vedtak om at det bare skal stemmes på to eller flere av dem som ved første avstemning har fått høieste stemmetall. Hvis valget eller ansettelsen fremdeles ikke er avgjort, fordi flere har fått like mange stemmer, treffes avgjørelsen ved loddtrekning.

10 juni. Valg i henhold til bestemmelsene i denne lovs §§ 29, 31
Nr. 5. og 33 foregår som forholdsvalg, når noe medlem krever det. I så fall får bestemmelsene i § 8 tredje ledd tilsvarende anvendelse. Valg i henhold til bestemmelser i andre lover foregår som forholdsvalg, når ett medlem krever det, dersom vedkommende lovs egne bestemmelser ikke er til hinder herfor eller medfører at forholdsvalg ikke passer. Om dette er tilfelle avgjøres av vedkommende departement.

Når et vedtak av herredstyret ikke får to tredjedels flertall ved endelig avstemning og det ikke gjelder forkastelse eller utsettelse, innhenting av opplysninger, avgivelse av erklæringer eller uttalelser, utredning, valg, ansettelse av tjenestemenn eller herredstyrets forretningsorden, skal herredstyret behandle saken på nytt i et senere møte, etter at den har vært forelagt for fylkesmannen etter § 61. Blir det ikke to tredjedels flertall for et positivt vedtak i saken da heller, skal vedtaket bringes inn for Kongen til avgjørelse etter § 62, når mindretallet med stemmeflerhet sig imellem krever det i møtet. Står stemmene likt ved avstemningen innen mindretallet, er ordførerens (møtestyrerens) stemme avgjørende om han hører til mindretallet. Ellers velger mindretallet før avstemningen en opmann, hvis stemme gjør utslaget om stemmene står likt. Opmannen velges ved almindelig flertall. Har flere fått samme stemmetall, avgjøres valget ved loddtrekning. Krever ikke mindretallet vedtaket innanket for Kongen, eller opnår det to tredjedels flertall, er det gyldig, hvis betingelsene for gyldighet for øvrig er tilstede.

§ 18. Hvis medlemmer av herredstyret eller formannskapet dør, trer ut eller får varig forfall, trer varamenn inn i deres sted i den nummerorden de er valgt.

Ved innkalling av varamenn til møte eller til behandling av en enkelt sak følges likeledes såvidt mulig nummerordenen.

Er herredstyret eller formannskapet sammensatt ved forholdsvalg, skal utfylling skje ved varamenn av den gruppe som på grunn av avgang eller forfall ikke er fulltallig.

§ 19. I sognestyrets møte stemmer bare medlemmer av sognestyret, men sakene foredras og møtene ledes av ordføreren eller varaordføreren, eller, hvis begge disse har forfall, av en ordstyrer som de møtende velger etter reglene i § 11.

Hvis sognestyret ledes av noen som ikke er stemmeberettiget, velger sognestyret ved møtets begynnelse en opmann, hvis stemme gjør utslaget. Opmannen velges etter reglene i § 17 siste ledd femte og sjette punktum.

De bestemmelser om herredstyret som er gitt i dette kapitel, gjelder også for sognestyret.

§ 20. Ved møte i herredstyret, formannskapet og sognestyret bokføres forhandlingene. Ved møtets slutning opleses

det bokførte, hvis ikke annen bestemmelse treffes. Møtestyreren 10 juni. og minst 2 andre medlemmer undertegner forhandlingsboken Nr. 5. for hvert møte.

Forhandlingsboken skal være autorisert av fylkesmannen. Nærmere regler for herredstyrets, formannskapets og sognestyrets virksomhet fastsettes i reglement. Dette må gis en form og et innhold som fylkesmannen finner å kunne godkjenne.

Vedkommende departement kan gi forskrifter om opbevaring og ordning av og tilsyn med herreds- og sognekommunenes arkiver. Det kan bestemme at en kommune innen en nærmere fastsatt frist skal ha innredet rum hvor arkivsakene kan bli betryggende opbevart. Videre kan departementet bestemme at eldre arkivsaker som ikke er i bruk, skal sendes inn til et statsarkiv, hvis de ikke opbevares på betryggende måte.

Kapitel 3.

Herredstyrets, formannskapets og sognestyrets virkeområde.

§ 21. Herredstyret har bevilgnings- og beskatningsrett og skjøtter herredets kommunale anliggender — alt innen de grenser som gjeldende lov tilsier.

Det utfører dessuten de offentlige gjøremål som lov for øvrig pålegger det, skaffer til veie de opplysninger og avgir de uttalelser som departement eller fylkesmann krever.

§ 22. Herredstyret skal innen én måned før utgangen av budgettåret fatte vedtak i budgettform, jfr. kapitel 7, om kommunens inntekter og utgifter i det kommende budgettår og om skattepålegg efter skatteloven. Fylkesmannen kan gi herredstyret utsettelse til inntil utgangen av budgettåret. I herreder hvor en større del av befolkningen er fraværende på fiske i den tid budgettbehandlingen efter foranstående skulde foretas, kan vedkommende departement på søknad fra herredstyret gi utsettelse ut over dette tidspunkt.

Formannskapet bestemmer innen hvilken tid budgettforslagene fra de forskjellige forvaltningsgrener og rådmannen skal være avgitt.

Formannskapet behandler budgettforslagene og setter op budgettforslag til herredstyret. Ordføreren legger efter vanlig kunngjøring forslaget ut på det eller de steder som formannskapet bestemmer. Der skal det ligge til almindelig eftersyn i minst åtte dager før det behandles av herredstyret.

§ 23. Formannskapet utfører de offentlige gjøremål som gjeldende lov pålegger det, skaffer til veie de opplysninger og avgir de uttalelser som departement eller fylkesmann krever.

- 10 juni. Det fører tilsyn med kommunens forvaltning, herunder:
 Nr. 5. 1. at kommunens regnskapsvesen til enhver tid er i god orden, at kommunens rettigheter oprettholdes og gjøres gjeldende og at dens forpliktelser oppfylles i rett tid;
 2. at herredstyrets og dets egne vedtak etterkommes og at kommunens arbeider og gjøremål fremmes på en for kommunen tjenlig måte;
 3. at poster som er decidert til ansvar, blir beriktiget uten opphold.

Har herredstyret i medhold av §§ 28, 31 eller 32 i denne lov oprettet faste utvalg eller styrer eller råd, forelegger formannskapet deres driftsberetninger og regnskapsredegjørelser for herredstyret med mulige bemerkninger.

§ 24. Formannskapet kan avgjøre saker som det tilkommer herredstyret å fatte vedtak om, når det ikke er tid til å forelegge saken for herredstyret uten å utsette berettigede hensyn for å bli tilsidesatt. Melding om vedtaket forelegges snarest mulig for herredstyret.

§ 25. Sognestyret skjøtter de saker som etter gjeldende lov hører inn under sognekommunens forsorg.

Det kan fremdeles skjøtte også andre kommunale anliggender, når lov ikke har lagt omsorgen for virksomheten til andre myndigheter og virksomheten før denne lovs ikrafttreden har hørt inn under sognekommunens forsorg.

Sognestyret har bevilgningsrett i de saker det skjøtter.

Bestemmelsene i § 22 kommer til anvendelse på sognestyrets budgettbehandling, dog således at sognets formenn utøver de gjøremål som formannskapet utøver etter nevnte paragrafs annet ledd og tredje ledds første punktum. Deres forslag til budgett må foreligge senest samtidig med formannskapets forslag til budgett for herredskommunen og legges ut samtidig med og på samme steder som sistnevnte.

§ 26. Herredstyret, sognestyret eller formannskapet kan ikke treffe forføininger som særskilt kommer politiske organisasjoner eller formål til gode.

Kapitel 4.

Overdragelse av herredstyrets myndighet og plikter. Utvalg, styrer, råd og komitéer.

§ 27. Herredstyret kan for enkelt leilighet eller ved vedtekt overdra til formannskapet å gjøre vedtak i saker som herredstyret etter denne lov har myndighet til å behandle når det ikke gjelder:

1. å erhverve, avhende, makeskifte, pantsette fast eiendom eller avstå noen rettighet i fast eiendom; men har herred-

- styret vedtatt å erhverve, avhende eller bortfeste eiendom 10 juni.
 eller rettighet i eiendom, kan det overlate til formannskapet Nr. 5.
 eller noen annen å vedta eller fastsette prisen; videre kan
 herredstyret overlate til formannskapet eller noen annen
 å erhverve, avhende og bortfeste eiendommer eller rettig-
 heter i eiendommer så langt det trenges for å sette i verk
 eller gjennomføre et vedtak som herredstyret har gjort,
2. nye foretagender eller betydelig utvidelse av eldre,
 3. konsesjoner og avslutning av leie-, forpaktnings- eller leve-
 ransekontrakter, som binder kommunen for lengere tid enn
 5 år, eller er av større økonomisk betydning for kommunen,
 4. å opta lån. Dog kan herredstyret overlate til formannskapet
 å avtale eller godkjenne de nærmere vilkår for lån som
 herredstyret har vedtatt å opta,
 5. å overta garanti for økonomiske forpliktelser. Dog kan
 herredstyret overlate til formannskapet å overta garanti
 for økonomiske forpliktelser innenfor det beløp og på de
 almindelige vilkår som herredstyret fastsetter,
 6. ansettelse av herredskasserer, ordning av regnskapsrevi-
 sjon, ansettelse av revisor (revisorer), opnevning av utvalg
 for regnskaps- og decisjonssaker, mottagelse av regnskaps-
 redegjørelser og driftsberetninger og avsigelse av decisjon,
 7. å ansette rådmann,
 8. å overdra myndighet og plikter i henhold til bestemmel-
 sene i paragrafene 28, 31, 32 og 45,
 9. å fastsette almindelige salgstariffer eller priser for vann,
 gass, elektrisk kraft og andre ydelser fra kommunale inn-
 retninger, verker eller bedrifter der fremtrer som monopol-
 forretninger,
 10. budgettbehandling efter § 22. Men herredstyret kan gi
 formannskapet myndighet til å bruke den bevilgning som
 er opført på budgettet til tilfeldige utgifter og til å over-
 føre beløp av denne bevilgning til andre budgettposter
 for å styrke dem,
 11. å meddele anvisningsmyndighet.

§ 28. Herredstyret kan oprette faste utvalg for kommunale
 formål eller for avdelinger av den kommunale virksomhet som
 ikke ved lov er lagt under eget styre.

Herredstyret fastsetter ved almindelige forskrifter området
 for disse utvalgs virksomhet. Denne virksomhet kan utstrekkes
 til også å omfatte gjøremål som efter denne lov kan tillegges
 formannskapet; å ansette administrasjonschef kan dog ikke
 overdras til utvalg.

§ 29. Herredstyret fastsetter hvor mange medlemmer der
 skal være i hvert av de faste utvalg, og avgjør hvem skal være
 formann og varaformann.

10 juni. Medlem av formannskapet kan ikke velges inn i slikt
Nr. 5. utvalg som nevnt i § 27 nr. 6.

§ 30. Formannen kaller sammen utvalget, når han finner det påkrevd, eller når utvalget vedtar det. De møtende treffer avgjørelse ved stemmeflerhet. Står stemmene likt, gjør formannens stemme utslaget. Ved valg gjelder bestemmelsene i paragraf 17 tredje og fjerde ledd — idet valget fremmes som forholdsvalg, når noe medlem krever det — og ved ansettelse bestemmelsene i § 17 tredje ledd.

Der føres bok over utvalgets forhandlinger, og utskrift sendes herredstyret etter dettes nærmere bestemmelse.

§ 31. For kommunal bedrift kan herredstyret oprette en driftsledelse bestående av styre eller av styre og råd.

For bedrift som forutsettes ikke å trenge stadig tilskudd av herredskassen til driftsutgifter utenom renter, kan herredstyret overdra til styret eller til styre og råd den myndighet som kan overdras til formannskapet; til styre og råd kan det også overdra avgjørelsesmyndigheten i de saker som er nevnt i § 27 nr. 3 og 10 og § 45.

Består driftsledelsen både av styre og råd, avgjør herredstyret hvordan styret og rådet skal sammensettes og fastsetter i almindelige forskrifter hvilke gjøremål de skal ha og forholdet mellom dem. Består driftsledelsen bare av styre, avgjør herredstyret hvordan dette skal sammensettes.

Herredstyret velger medlemmene i den utstrekning det ikke har overlatt valget til andre. Består driftsledelsen av styre og råd, velger rådet de styremedlemmer som skal settes inn ved valg, i den utstrekning herredstyret ikke selv har gjort det eller overlatt valget til andre. Herredstyret fastsetter i tilfelle medlemmenes godtgjørelse.

Administrerende direktør (bedriftslederen) kan ikke være stemmeberettiget medlem av styret eller rådet. Kasserer og revisor i bedriften kan ikke være medlem av styret eller rådet.

Driftsledelsen gir hvert kvartal innberetning til formannskapet. Regnskapsåret skal være det samme som bestemt for kommunale budjetter.

§ 32. To eller flere kommuner kan oprette et felles styre til løsning av en kommunal oppgave. Til dette styre kan kommunene overdra den myndighet de blir enige om, når annet ikke er fastsatt i lov.

Bestemmelsen i § 31 om kasserer og revisor gjelder tilsvarende.

§ 33. Herredstyret, formannskapet og sognestyret kan opnevne komitéer til forberedende behandling av saker og til å utføre særskilte hverv.

§ 34. Ingen kan være medlem av utvalg, styre, råd eller 10 juni. komité når han er fradømt stemmerett i offentlige anliggender. Nr. 5.

Ingen kan gjøre tjeneste som medlem så lenge hans stemmerett er suspendert.

Bestemmelsene i § 16 gjelder også for utvalg, råd, styre og komité i saker som disse har myndighet til å avgjøre.

Kapitel 5.

Ordførerens gjøremål. Kommunale tjenestemenn.

§ 35. Ordføreren er kommunens rettslige representant. Han underskriver på kommunens vegne i alle tilfelle, hvor denne myndighet ikke er overdratt til andre.

§ 36. Som leder av møte i herredstyret, formannskapet og sognestyret håndhever ordføreren forretningsordenen og gjeldende lovs bestemmelser om hvad der kreves til gyldig vedtak. Han drar omsorg for at de saker som foreligger, er forberedt på forsvarlig måte, og forestår protokolleringen.

Han kan ta del i alle utvalgs, komitéers, styrers og råds forhandlinger, men kan ikke stemme uten at han er valgt til medlem.

§ 37. Ordføreren sørger for at herredstyrets, sognestyrets og formannskapets bøker og dokumenter holdes forsvarlig opbevart og ordnet.

Han er ansvarlig for at det uten unødig opphold blir sendt fylkesmannen utskrift av herredstyrets og sognestyrets vedtak og av de vedtak som gjøres av annen kommunal myndighet, når de efter bestemmelsene i denne lov trenger godkjenning eller samtykke av Kongen eller annen myndighet, og at de opplysninger som kreves, følger med.

Han sørger for øvrig for at underretning om vedtak og om meddelelse fra offentlige myndigheter blir sendt rette vedkommende uten unødig opphold.

§ 38. Ordføreren har anvisningsmyndigheten når herredet ikke har rådmann (jfr. § 40), så langt anvisningsmyndigheten ikke er overdratt til andre. Slik myndighet må ikke overdras til revisor eller kasserer eller deres underordnede.

Ordføreren holder vedkommende kasserer og revisjon underrettet om hvem der til enhver tid har anvisningsmyndighet og om hvorledes den skal utøves.

§ 39. I herredskommuner kan det opprettes én eller flere rådmannsstillinger. Rådmannen ansettes efter offentlig lysing. Herredskasserer eller revisor i kommunen kan ikke konstitueres som rådmann i dennes fravær.

Herredstyret fastsetter rådmannens lønn og øvrige vilkår og sikrer ham og i tilfelle hans enke og barn under 18 år pensjon.

10 juni. Er det flere rådmenn, fastsetter herredstyret deres arbeidsom-
Nr. 5. råde. Blir rådmannen opsagt, kan han bringe vedtaket inn for
vedkommende departement som kan godkjenne eller forkaste
dette.

Har en tjenestemann de gjøremål som er nevnt i § 40, skal han også kalles rådmann, når forholdene i kommunen ellers gjør det naturlig å oprette rådmannsstilling.

§ 40. Rådmannen skal føre det nærmeste tilsyn med kommunens hele forvaltning og særlig med penge- og regnskapsvesenet, gi forslag til kommunens budjetter og ellers uttale sig om den finansielle side av de saker som foreligger. Er det ansatt flere rådmenn skal den ene av dem føre tilsyn, gi budgettforslag og uttalelser som foran nevnt; den eller de andre rådmenn skal dog ha det nærmeste tilsyn med de grener av forvaltningen som hører under dem. Herredstyret gir nærmere forskrifter om dette, og om vedkommende rådmann også skal ha arbeide med andre kommunale saker.

Rådmannen har anvisningsmyndigheten. Har herredstyret gitt anvisningsmyndighet til andre brukes den alltid under tilsyn av rådmannen.

§ 41. Rådmannen skal være med i herredstyrets, sogne- styrets og formannskapets møter. Han har adgang til å delta i utvalgs, komitéers, styrers og råds forhandlinger, men kan ikke stemme uten at han er valgt til medlem.

§ 42. Ordføreren skal ha arbeidshjelp hvor dette er nødvendig. Det kan ansettes en herredsssekretær (formannskapssekretær) til hjelp for ham; til sekretærstillingen kan det også legges annet arbeide. Herredstyret fastsetter sekretærens lønns- og arbeidsvilkår.

§ 43. I hvert herred skal det ansettes en herredskasserer. Ansettelsen trenger godkjenning av fylkesutvalget; det samme gjelder kassererens lønns- og arbeidsvilkår, herunder ordningen av kommunens forvaltning så langt den har betydning for herredskassererstillingen.

Fylkesutvalgets vedtak kan herredstyret eller et mindretall i utvalget bringe inn for vedkommende departement.

Herredskassereren kan ikke opsies uten samtykke av fylkesutvalget. Fylkesutvalgets vedtak kan herredstyret, en av mindretallet i utvalget eller herredskassereren bringe inn for vedkommende departement.

Fylkesutvalget kan henstille til herredstyret å suspendere eller opsi herredskassereren. Herredstyrets vedtak kan fylkesutvalget bringe inn for vedkommende departement; det samme kan herredskassereren gjøre når vedtaket går ut på opsigelse.

Departementet kan enten godkjenne eller forkaste det vedtak som bringes inn for det.

Vedkommende departement fastsetter instruks for herreds- 10 juni.
kassereren. Nr. 5.

§ 44. I hvert herred skal det ansettes en regnskapskyndig revisor til å revidere kommunens regnskaper. For kommunal bedrift kan det ansettes særskilt revisor. Med samtykke av fylkesmannen kan det ansettes flere revisorer. Bestemmelsene i § 43 gjelder tilsvarende.

Revisor (revisorer) skal ha arbeidshjelp hvor dette er nødvendig.

§ 45. Herredstyret og sognestyret kan for øvrig oprette de stillinger som til enhver tid finnes nødvendige av hensyn til kommunale anliggender og arbeider, og opheve stillinger.

Kapitel 6.

Særskilte bestemmelser om medlemmer av herredstyret, formannskapet, sognestyret m. v.

§ 46. Alle herredstyrets medlemmer undtagen ordføreren er pliktige til for sin tjenestetid å motta valg til utvalg, råd og komitéer som nedsettes efter paragrafene 28, 31 og 33. Enhver kan dog undslå sig for samtidig å være medlem av flere enn to faste utvalg.

Ordføreren og formannskapets medlemmer er, så lenge de gjør tjeneste, fritatt for alle andre ombud som ikke er pålagt dem ved lov eller ved bestemmelser som herredstyret har godtatt.

§ 47. Undlater noe medlem eller noen varamann uten gyldig forfall å komme i rett tid til møte som med tilstrekkelig varsel er kalt sammen efter denne lov, eller forlater noen møtet uten gyldig forfall, kan vedkommende forsamling ilegge ham en bot av 10 kroner, som tilfaller herredskassen.

§ 48. Medlem som er til stede i herredstyret, formannskapet, sognestyret, utvalg, styre, råd eller komité, når en sak blir optatt til avstemning, er pliktig til å stemme.

Ved valg regnes blank stemmeseddel som avgitt stemme.

§ 49. Herredstyret kan vedta at dets medlemmer og andre kommunale ombudsmenn skal ha skyssgodtgjørelse av kommunekassen efter et vedtatt regulativ for reiser til og fra kommunale møter, når reiselengden tilsammen overstiger 6 kilometer.

§ 50. Herredstyret kan for ett år om gangen vedta at ordføreren skal ha en godtgjørelse av kommunekassen for sitt arbeide. Godtgjørelsen må ikke settes høiere enn det som ansees rimelig i forhold til det arbeide og besvær som er forbundet med ordførerhvervet.

I herred, hvor der ikke er herredsekretær, eller hvor ordføreren på grunn av sitt bosted eller av andre årsaker helt

10 juni. eller delvis må overta forefallende sekretærarbeide, har ord-
 Nr. 5. føreren rett til å få utbetalt av kommunekassen en godtgjørelse
 som herredstyret fastsetter.

For øvrig skal medlemmer av formannskapet og herredstyret ikke ha lønn eller godtgjørelse av kommunekassen for sitt arbeide med de kommunale anliggender, undtagen som medlemmer av lønte styrer eller råd efter paragraf 31 eller som medlemmer av komitéer hvis øvrige medlemmer får godtgjørelse.

Særlige arbeider, hvis utførelse direkte hører under et medlems kallsgjerning, profesjon, bedrift eller levebrød kan ikke kreves utført for kommunen uten godtgjørelse.

Kapitel 7.

Herreds- og sognekommunenes økonomiske forvaltning.

§ 51. Kommunens budgett, som er en plan for kommunens utgifter og inntekter i budgettåret, og skattepålegg efter skatteloven behandles av de kommunale myndigheter på den måte og innen de frister som er fastsatt i § 22.

Budgettet skal svare til de utgifter og inntekter som virkelig kan påregnes og er bindende for de kommunale myndigheters forvaltning i budgettåret. De enkelte utgiftsposter må ikke overskrides uten at det på forhånd foreligger tilleggsbevilgning.

Budgettet må være fullstendig. Det skal omfatte alle kommunens utgifter og inntekter i budgettåret. Har herredstyret eller i tilfelle styret og rådet, jfr. § 31, annet ledd, vedtatt særskilt budgett for inntektsgivende bedrift, er det adgang til bare å ta op budgettmessige overskudd eller underskudd på kommunens almindelige budgett.

Hvis den skatt som utlignes til herred eller sogn eller deler av herred eller sogn, tilsammenlagt for de skattepliktige overstiger den lovlige maksimumsgrense og det ikke gis tillatelse til å fravike denne, bestemmer vedkommende departement hvilke poster på de vedtatte budgetter som skal utgå eller nedsettes, hvis ikke vedkommende sognestyre og herredstyre blir enige om reduksjonen.

Har siste årsregnskap gitt underskudd, opføres det på budgettet til dekning. Under rent særlige forhold kan dog departementet samtykke i at dekningen blir fordelt over flere år. Har siste årsregnskap gitt overskudd, tas det til inntekt på budgettet; men det må brukes til styrkelse av kontantbeholdningen (driftsfond), til dekning av udekket underskudd fra tidligere eller løpende budgettår, til ekstraordinær avbetaling på gjeld eller til ekstraordinære avskrivninger.

Ved siden av årets utgifter kan på budgettet opføres avsetning til:

1. fond til bestemte formål, selv om disse ikke forutsettes 10 juni.
å kreve utbetalinger i budgettåret, herunder skatteregu- Nr. 5.
leringsfond for å møte kommende års stigende utgifter
eller sviktende inntekter,
2. fond til styrkelse av kontantbeholdningen (driftsfond og
skatteavskrivningsfond).

Avsetning av fond til bestemte formål bør foretas når det er på det rene at kommunen står overfor oppgaver som det ikke kan eller bør optas lån til og som vil kreve så store utgifter at de ikke kan påregnes dekket på et enkelt års budgett, eller når kommunen må vente en sterk stigning av utgiftene eller nedgang i inntektene. De beløp som er avsatt til slike fond, må senest ved avslutningen av regnskapet for vedkommende år innsettes i bank eller anbringes som bestemt for umyndiges midler, så langt det ikke av hensyn til mulig underskudd på regnskapet er nødvendig for herredstyret (sognestyret) å gjøre om fondsavsetningen. Fond som er endelig avsatt efter reglene i forrige punktum, kan herredstyret (sognestyret) ikke senere råde over til andre formål — hverken endelig eller midlertidig — uten samtykke av Kongen.

I forbindelse med behandlingen av kommunens driftsbudgett skal det også i budgetts form gjøres vedtak om utgifter som skal dekkes av lånemidler eller andre kapitalinntekter, såsom oplagte fond, inntekter ved salg av faste eiendommer eller verdipapirer. Slike inntekter må ikke opføres til dekning av budgettets almindelige løpende utgifter; dette gjelder dog ikke overføring fra skattereguleringsfond.

Tilleggsbevilgninger og bevilgninger til formål utenom det vedtatte budgett i løpet av budgett-terminen må ikke gis uten at det er nødvendig. Slike bevilgninger behandles av de kommunale myndigheter i samme former som budgettet, jfr. dog § 27 nr. 10, og det skal angis at bevilgningen gjelder overskridelse av det vedtatte budgett. Dog gjelder ikke bestemmelsene i § 22 om frister og utlegging av forslaget. Tilleggsbevilgninger (utenom anslagsposter) og bevilgninger til formål utenom budgettet må ikke gis uten at det samtidig gjøres vedtak om hvordan utgiftene skal dekkes på årets budgett; når særlige forhold gjør det nødvendig kan dog vedkommende departement tillate undtagelse fra denne regel.

Vedkommende departement kan fastsette forskrifter for oppstilling av budgettet, for tilleggsbevilgninger og for bevilgninger til formål utenom det vedtatte budgett og for avsetning og disponering av fond.

§ 52. En kommune kan opta lån:

1. til rentable formål, når man må regne med at vedkommende foranstaltning selv kan forrente og avdra lånet og
- Norsk lovtidend, 1ste avd. Nr. 22, 1938. 3

- 10 juni. dette ikke er så stort at det står i misforhold til kommunens
 Nr. 5. økonomiske evne,
2. til andre formål når de er av varig verdi eller helt uforutsett og når foranstaltningen og lånet må ansees påkrevd og foranstaltningen ikke kan utstå inntil kommunen helt eller delvis kan skaffe de nødvendige midler ved avsetning av fond,
 3. til midlertidig drift, når lånet tilbakebetales ved utligning på det løpende budgett,
 4. til konvertering av eldre gjeld,
 5. til inntekt for et lånefond.

I forbindelse med optagelse av lån må også gjøres vedtak om hvordan lånet skal avdras. Avdragning av de lån som er nevnt under nr. 1, 2 og 4 bør som regel skje ved faste årlige avdrag og ikke gjennom annuiteter.

Avdragstiden for de lån som er nevnt under nr. 1, må ikke settes lengere enn forsvarlig etter foranstaltningens art og varighet og under ingen omstendighet lengere enn til 40 år. Avdragstiden for de lån som er nevnt under nr. 2, må settes så kort som mulig, for periodiske utgifter høist til den tid da en utgift av lignende art antas å melde sig på nytt, og under ingen omstendighet lengere enn til 20 år. Avdragstiden for lån til konvertering av eldre gjeld (nr. 4) må rette sig efter gjeldens art og følge reglene foran; men dette gjelder ikke konvertering av lån som det før denne lovs ikrafttreden er gitt godkjenning og fastsatt avdragsvilkår for.

Avdragstiden for lån til lånefond må ikke settes lengere enn til 40 år. Blir det vedtatt å bruke beløp av lånefondet, må det samtidig gjøres vedtak om hvordan tilbakebetaling til lånefondet skal skje. For bruk og for tilbakebetaling av slike beløp gjelder de regler som foran er fastsatt om bruk og tilbakebetaling av lån.

Har Kongen godkjent et vedtak om optagelse av lån eller fastsettelse av avdragsvilkår eller om begge deler efter denne paragraf, kan optagelsen av lånet og fastsettelsen av avdragsvilkårene ikke angripes som stridende mot bestemmelsene i denne paragraf.

§ 53. En kommune kan garantere for økonomiske forpliktelser:

1. når det foreligger en særlig kommunal interesse som bare kan fremmes på tilfredsstillende måte ved hjelp av kommunal garanti,
2. når lov eller stortingsbeslutning forutsetter at kommunal garanti blir gitt.

Kommunen kan i almindelighet bare garantere for økonomiske forpliktelser når det er stillet realsikkerhet for disse av andre enn kommunen.

I forbindelse med garantien må også gjøres vedtak om hvor lenge den skal vare. Tiden må ikke settes lengere enn strengt nødvendig, og under ingen omstendighet lengere enn 40 år hvis ikke lov eller stortingsbeslutning, jfr. denne paragrafs første ledd nr. 2, forutsetter noe annet. 10 juni. Nr. 5.

Har Kongen godkjent et vedtak om garanti etter denne paragraf, kan garantien ikke angripes som stridende mot bestemmelsene i denne paragraf.

§ 54. En kommune kan ikke rettsgyldig pantsette sine eiendeler.

Dog kan inntektsbringende eiendom, skib eller anlegg som kommunen erhverver, pantsettes til sikkerhet for kjøpesummen eller for lån som brukes til betaling av kjøpesummen.

Likeså kan inntektsbringende eiendom, skib eller anlegg pantsettes til sikkerhet for lån som brukes til videre utnyttelse, utvidelse eller forbedring av eller anskaffelse av inventar til eiendommen, skibet eller anlegget. Det samme gjelder om pantsettelse av skib ved utvidelse av rederi eller annen virksomhet.

Videre kan skolehus pantsettes til sikkerhet for lån av statsmidler eller offentlige fond til betaling av kjøpesummen eller til slike formål vedkommende skolehuset som er nevnt i tredje ledds første punktum.

Erhverver en kommune obligasjoner eller andre gjeldsbrev som den selv har utstedt, kan den stille dem til sikkerhet for lån som brukes til betaling av kjøpesummen.

Eiendeler som en kommune har pantsatt eller stillet til sikkerhet, kan pantsettes eller stilles til sikkerhet for lån som brukes til innløsning av den sikrede gjeld.

Når en kommune optar lån i Norges Kommunalbank mot pant eller annen sikkerhet i henhold til denne paragraf, kan sikkerheten også omfatte den del av lånet som medgår til dekning av kommunens tilskudd til andelskapitalen i banken.

Pantsettelse eller sikkerhetsstillelse etter denne paragraf må for å være gyldig godkjennes av vedkommende departement. Har departementet godkjent den, kan den ikke angripes som stridende mot bestemmelsene i denne paragraf.

§ 55. En kommunes eiendeler kan ikke være gjenstand for utlegg eller arrest. Dog gjelder dette ikke når utlegg eller annen sikkerhet søkes i inntektsbringende eiendom, skib eller anlegg til fyldestgjørelse av krav på kjøpesummen eller av krav på vederlag for arbeide eller varer, og kravet er opstått i anledning av utvidelse eller forbedring av eller til videre utnyttelse av eiendommen, skibet eller anlegget.

§ 56. Fordring på en kommune kan ikke bringes i motregning overfor kommunens krav på skatter og avgifter. Det samme gjelder overfor kommunens krav på avgift for elektrisk

10 juni. kraft, gass, vann, renhold eller lignende ydelser. Motregning
Nr. 5. kan dog kreves når fordringen er krav på pensjon eller krav på vederlag for arbeide eller andre ydelser fra vedkommende i den budgettermin kravet på skatt eller avgift gjelder, eller krav på tilbakebetaling av innbetalt skatt.

En bank kan heller ikke bringe sin fordring på kommunen i motregning overfor kommunens innskudd i banken.

En kommunes krav på skatter eller avgifter kan ikke overdras. Dog kan utlignede skatter overdras til fylkeskommunen som i så fall har utpantningsrett for kravene i samme utstrekning som kommunen.

Med samtykke av vedkommende departement kan en kommune overdra avgifter som nevnt i første ledd, såfremt avgifts-kravet følger av en inngått kontrakt.

§ 57. En kommune kan ikke tas under konkursbehandling etter lov om konkurs og konkursboers behandling av 6 juni 1863 med tilleggslover. Heller ikke får lov om offentlig akkordforhandling av 6 mai 1899 med tilleggslover anvendelse for kommuner.

§ 58. Når en kommune på grunn av vanskeligheter som ikke er helt forbigående, ikke kan betale forfalt gjeld, plikter ordføreren å melde dette til vedkommende departement. Blir det ikke gjort, plikter fylkesmannen å gi slik melding. Departementet kunngjør meldingen i Norsk lysingsblad.

Er slik melding gitt, plikter kommunen inntil dens økonomiske forhold igjen er kommet i orden, fortrinsvis å fyldestgjøre følgende krav:

1. skattyders krav på tilbakebetaling av innbetalt skatt, og fremmede kommuners krav på beløp som er innbetalt av skattyder til dekning av skatt;
2. lønn, pensjon og annen godtgjørelse til kommunale tjenestemenn og arbeidere, bidrag som påhviler kommunen til lønn til andre funksjonærer og de fordringer som er omhandlet i lov om fortrinsrett for visse fordringer av 31 mai 1912 § 1;
3. a) fylkesskatt som er forfalt eller forfaller,
b) lovbestemte bidrag og refusjonsbeløp til staten og andre kommuner og krav fra sykehus og andre for forpleining av fattigunderstøttede, for såvidt kravene er påløpet eller påløper
i de siste 12 måneder før meldingen om betalingsinnstilling er kommet inn til departementet og i senere år;
4. utgifter som påløper etter at melding som foran nevnt er kommet inn til departementet eller som er påløpet de siste 3 måneder før meldingen, til formål som er pålagt

kommunen ved lov eller som på grunn av særegne forhold 10 juni.
tillates oprettholdt. Nr. 5.

De fordringer som er nevnt i punkt 1—4 har innbyrdes like rett. Renter og saksomkostninger har samme rett som hovedfordringen.

Krav som er sikret ved pant, dekkes i den utstrekning pantet må antas å være tilstrekkelig. Bestemmelsene i konkurslovens § 101 gjelder tilsvarende.

Andre krav som er forfalt, betales forholdsmessig i den utstrekning kommunekassen har midler til det.

§ 59. Kommunens regnskapsføring må være slik at regnskapene til enhver tid gir full oversikt over hvordan kommunens midler er forvaltet og om forvaltningen er i samsvar med det bevilgede budgett.

Vedkommende departement gir nærmere forskrifter om regnskapsføring og revisjon.

Kapitel 8.

Statens almindelige tilsyn med herreds- og sognekommunenes forvaltning.

§ 60. Vedtak av herredstyret, sognestyret og annen kommunal myndighet er ikke gyldig før Kongen har godkjent det, når vedtaket går ut på:

1. å opta lån eller garantere for lån eller andre økonomiske forpliktelser. Gjelder det vedtak om å opta ellere garantere for lån, kan Kongen som vilkår for godkjenningen fastsette avdragsmåte og avdragstid for lånet, jfr. § 52, eller hvor lenge garantien skal vare, jfr. § 53,
2. å bruke midler av lånefondet eller å bruke lånte midler til annet formål enn bestemt ved godkjenningen. På samme måte som under punkt 1 kan Kongen fastsette hvordan lånet skal betales tilbake,
3. å kjøpe eiendom eller sette i verk et foretagende som vil gjøre det nødvendig å bruke lånemidler som nevnt under punkt 1 eller 2,
4. å overta andre forpliktelser som kan påføre kommunen utgifter i en lengere tid enn de neste 5 år, og som gjennomsnittlig årlig overstiger et beløp som Kongen fastsetter,
5. å avhende eller å bortfeste utover 40 år fast eiendom som er mere verd enn et beløp som Kongen fastsetter, eller å overlate formannskapet eller noen annen å utstykke og selge eller bortfeste slik eiendom,
6. å overdra myndighet og plikter etter bestemmelsene i § 32,
7. å endre regler for bruk av oplagte fond, jfr. § 51.
8. å opprette rådmannsstilling og fastsette forskrifter om rådmannens gjøremål og hans lønns- og pensjonsvilkår.

10 juni. § 61. Vedtak av herredstyret eller sognestyret som går
 Nr. 5. ut på annet enn forkastelse eller utsettelse, innhenting av
 opplysninger, avgivelse av erklæringer eller uttalelser, utredning,
 valg, ansettelse av tjenestemenn eller herreds- og sognestyrets
 forretningsorden — og som efter bestemmelsene i denne lov
 ikke trenger godkjenning eller samtykke av annen myndighet —
 skal forelegges fylkesmannen til godkjenning.

Når et vedtak er gjort med to tredjedels flertall, blir det
 gyldig, hvis ikke fylkesmannen senest 2 uker efter at han har
 mottatt utskriften, enten sender saken tilbake med bemerk-
 ninger og krever den behandlet på nytt, eller meddeler at han
 har funnet å burde innhente nærmere uttalelse om saken før
 han tar stilling til spørsmålet om godkjenning; i siste tilfelle
 blir vedtaket gyldig hvis ikke fylkesmannen senest 6 uker
 efter at han har mottatt utskriften, sender saken tilbake og
 krever den behandlet på nytt. Har fylkesmannen krevet sakens
 dokumenter sendt inn, regnes fristene i forrige punktum fra
 den dag da han mottok dokumentene.

Ved den nye behandling av saken kommer reglene i
 § 17 siste ledd annet, tredje, fjerde, femte og sjette punktum
 til anvendelse.

Fylkesmannen skal erklære et vedtak ugyldig:

1. når det går ut på forføining som vedkommende myndighet
 ikke har rett til å treffe,
2. når vedtaket er blitt til med tilsidesettelse av noen lov eller
 av noen bestemmelse som er utferdiget i medhold av lov.

Når slikt tilfelle inntreffer, skal fylkesmannen straks under-
 rette vedkommende ordfører. Herredstyret eller i tilfelle sogne-
 styret kan da innen en frist av 6 uker innanke avgjørelsen for
 Kongen eller bringe den inn for domstolene, hvis det er adgang
 til det.

Inntil fylkesmannens avgjørelse er underkjent av Kongen
 eller ved endelig dom, kan de kommunale myndigheter ikke
 foreta noe for å sette vedtaket i verk eller gjennomføre det.

§ 62. Når et vedtak ikke har fått to tredjedels flertall ved
 den nye behandling i herredstyret eller sognestyret efter be-
 stemmelsene i § 17 siste ledd og § 61 annet ledd og mindretallet
 har krevet saken bragt inn for Kongen, kan han stadfeste eller
 forkaste vedtaket.

Kapitel 9.

*Statens skjerpede tilsyn med herreds- og sognekommunenes
 forvaltning.*

§ 63. Kongen kan bestemme at en kommune skal settes
 under skjerpet tilsyn, når det finnes påkrevd på grunn av kom-
 munens økonomiske forhold eller av hensyn til dens fordrings-
 havere.

Settes en sognekommune under skjerpet tilsyn, gjelder de 10 juni.
bestemmelser om herredstyret som er gitt i de følgende para- Nr. 5.
grafer i dette kapitel, for sognestyret.

§ 64. Den som har gjeldskrav på en kommune uten å
ha full pantesikkerhet for fordringen, kan kreve kommunen
satt under skjerpet tilsyn, dersom:

- a. kravet er uimotsagt eller klarlig bevist og forfalt til be-
taling, og
- b. gjelden ikke blir betalt innen 6 måneder etter at opfordring
om å betale er forkynt for kommunens ordfører og under-
retning herom er sendt i anbefalt brev til vedkommende
departement.

Krav om skjerpet tilsyn fremsettes for herredsretten som
avgjør ved kjennelse om vilkårene er til stede. Før avgjørelse
treffes, skal retten la begjæringen forkynne for kommunens
ordfører med påtegning om en frist til å gi uttalelse. Fristen
settes til minst en måned fra forkynnelsen. Retten innhenter
ytterligere uttalelser og opplysninger i den utstrekning den finner
det nødvendig. Kjennelsen avses og kan påkjæres etter reg-
lene i tvistemålsloven. Fristen for kjæremål skal være en måned.

Retten sender utskrift av kjennelsen til fylkesmannen som
sender den videre til vedkommende departement.

§ 65. Når en kjennelse som fastslår at skjerpet tilsyn kan
kreves, er blitt rettskraftig, treffer Kongen bestemmelse om
at kommunen settes under skjerpet tilsyn.

§ 66. Skjerpet tilsyn utøves av fylkesmannen.

Er kommunen satt under skjerpet tilsyn i medhold av
§§ 64 og 65 kan vedkommende fordringshaver kreve opnevnt
et utvalg på 2 medlemmer med 2 varamenn, det ene som repre-
sentant for kommunen, det annet som representant for fordrings-
haverne. Vedkommende departement opnevner kommunens re-
presentant med varamann etter at herredstyret har hatt an-
ledning til å komme med forslag, fordringshavernes representant
med varamann etter at fordringshaverne har holdt en avstem-
ning etter regler som departementet gir. Når fordringshavere
som representerer minst halvparten av kommunegjelden, stem-
mer på en person som medlem eller varamann, skal han op-
nevnes. Ved avstemningen regnes ikke med fordringer som er
sikret ved pant eller fortrinsrett eller som er avhengig av en
betingelse som ikke er inntrådt. Heller ikke regnes med krav
etter ihendehaverobligasjoner, når innehaveren ikke har stemt.
Opnevningen gjelder inntil videre.

Godtgjørelse til utvalgets medlemmer fastsettes av de-
partementet og betales av kommunen.

§ 67. Er en kommune satt under skjerpet tilsyn, kan ved-
kommende departement bestemme at myndigheten til å for-
plikte kommunen ved sin underskrift og til å ta imot forkyn-

10 juni. nelser og meddelelser for kommunen i anledning av rettergang
Nr. 5. skal gå over til fylkesmannen. Likeledes kan departementet bestemme at anvisningsmyndigheten skal gå over til fylkesmannen; i så fall kan fylkesmannen med godkjenning av departementet gi andre rett til inntil videre å anvise utgifter innenfor bestemte områder av kommunens forvaltning.

§ 68. Er en kommune satt under skjerpet tilsyn efter §§ 64 og 65, skal kommunens budgett sendes inn til vedkommende departement når det er behandlet av herredstyret i samsvar med § 22; fylkesmannen skal sende med sine forslag til endringer. Departementet fastsetter budgett og treffer bestemmelser om den kommunale beskatning, jfr. § 97. Det kan bestemme at også andre avgjørelser skal treffes av departementet.

Når en bestemmelse er truffet eller godkjent av departementet, gjelder ikke forskrifter i lovgivningen om kvalifisert flertall for vedtak av herredstyret, om fornyet behandling eller om godkjenning av Kongen eller annen myndighet.

Vedtak av herredstyret som gjelder den kommunale bevilgningsrett utenfor budgettbehandlingen eller fastsettelse av godtgjørelse for kommunale ydelser, er ikke gyldig uten å være godkjent av fylkesmannen. Det samme gjelder andre vedtak som er gjort av herredstyret, formannskapet eller et kommunalt utvalg, styre eller råd — valgt i henhold til denne lov eller andre lover — og som er av økonomisk betydning for kommunen. I disse saker kan fylkesmannen også treffe bestemmelse som endrer et vedtak, likesom han kan treffe bestemmelse uten at vedtak foreligger.

Når et vedtak er godkjent eller en bestemmelse truffet av fylkesmannen, gjelder ikke forskrifter i lovgivningen om kvalifisert flertall eller ny behandling. Derimot trenges godkjenning av Kongen eller annen myndighet når dette er foreskrevet i lovgivningen.

Lovbestemmelser om rett for et mindretall til å bringe et vedtak av herredstyret inn for Kongen, gjelder ikke når vedtaket er godkjent av fylkesmannen eller departementet.

Er en kommune satt under skjerpet tilsyn efter § 63, avgjør Kongen hvorvidt og i hvilken utstrekning foranstående bestemmelser skal gjøres gjeldende for kommunen.

§ 69. Er en kommune satt under skjerpet tilsyn, kan vedkommende departement efter at herredstyret er gitt anledning til å uttale sig, bestemme at faste eiendommer og andre eiendeler som kommunen ikke trenger til fremme av de formål som den må sørge for også mens den er under skjerpet tilsyn, skal selges eller drives på den måte at utbyttet skal brukes til å betale fordringshaverne.

§ 70. Er en kommune under skjerpet tilsyn, plikter en- 10 juni.
hver kommunal tjenestemann eller ombudsmann å rette sig Nr. 5.
etter de bestemmelser og pålegg som fylkesmannen eller ved-
kommende departement gir.

Kongen kan bestemme at fylkesmannen med godkjenning
av departementet skal kunne opnevne andre til å utføre gjøre-
mål som hører under kommunens tjenestemenn eller ombuds-
menn eller et kommunalt utvalg, råd eller styre valgt i henhold
til denne lov eller andre lover. Dette gjelder dog ikke ordfører,
formannskap, herredstyre eller utvalg som bare forbereder
saker for disse myndigheter, og heller ikke lærere.

Likeledes kan Kongen bestemme at ansettelse av kommu-
nens tjenestemenn, undtatt lærere, må godkjennes av fylkes-
mannen.

§ 71. Før fylkesmannen treffer avgjørelser som nevnt i
§§ 68 og 70, bør saken som regel ha foreligget for vedkommende
kommunale myndighet. Er det opnevnt utvalg for kommunen,
må saker etter § 68 på forhånd ha vært forelagt for dette til
uttalelse.

Herredstyret eller fordringshavernes representant i utvalget
kan kreve en bestemmelse som er truffet eller godkjent av fylkes-
mannen, bragt inn for vedkommende departement, som kan
omgjøre den, hvis ingen erhvervet rett er til hinder.

Fylkesmannen gir for hvert budgettår beretning til departe-
mentet om tilsynet og om kommunens stilling. Er utvalg op-
nevnt, skal beretningen ha vært forelagt dette på forhånd.
Fylkesmannen sender avskrift av beretningen til formann-
skapet.

§ 72. Med de innskrenkninger som følger av foranstående
paragrafer, vedblir de kommunale myndigheter å lede kom-
munens forvaltning også mens kommunen er under skjerpet
tilsyn.

§ 73. Når en kommune er besluttet satt under skjerpet
tilsyn uten at det på forhånd er gitt slik melding til departe-
mentet som omhandlet i § 58, gjelder reglene i nevnte paragraf
om fortrinsvis dekning av visse krav tilsvarende. I stedet for
tidspunktet for meldingen trer da det tidspunkt da kommunen
er besluttet satt under skjerpet tilsyn.

Likeledes gjelder bestemmelsene i konkurslovens §§ 42—44
og 46—49, 120 annet ledd, 121—122 og 127 tilsvarende når
en kommune er besluttet satt under skjerpet tilsyn.

De frister som er satt i konkurslovens §§ 42—44 og 46
regnes fra den dag da:

- a. opfordring om betaling er forkynt, jfr. § 64,
- b. bestemmelse er truffet om skjerpet tilsyn, såfremt bestem-
melsen treffes etter § 63.

10 juni. Den frist som er omhandlet i konkurslovens § 49, skal
Nr. 5. være 3 måneder og regnes fra den dag da skjerpet tilsyn er
besluttet.

Bestemmelsene i konkurslovens § 119 gjelder tilsvarende
forsåvidt motregning ikke er utelukket etter nærværende lovs
§ 56. Istedenfor konkursens åpning trer det tidspunkt som
er fastsatt i denne paragrafs tredje avsnitt.

De foreldelsesfrister som er bestemt i lovgivningen om for-
eldelse av fordringer, stanser sitt løp når en fordring på kom-
munen er skriftlig anmeldt til fylkesmannen. Fra anmeldelsen
løper en ny foreldelsesfrist av samme lengde som den tidligere.

§ 74. Kongen bestemmer når skjerpet tilsyn med en kom-
mune skal opphøre.

Er skjerpet tilsyn besluttet fordi en fordringshaver har
krevet det etter § 64, kan tilsynet ikke heves uten samtykke av
fordringshaveren medmindre hans fordring er falt bort ved
betaling eller ordnet ved akkord eller på annen måte.

Kapitel 10.

Fylkeskommunen, fylkestinget og fylkesutvalget.

§ 75. Et fylkes herreder danner en felleskommune, fylkes-
kommunen.

Fylkestinget har bevilgnings- og beskatningsretten og
skjøtter sammen med fylkesutvalget og fylkesmannen fylkets
anliggender innen de grenser som gjeldende lov tilsier.

Fylkestinget og fylkesutvalget utfører dessuten de offent-
lige gjøremål som lov for øvrig pålegger dem.

Fylkesmannen er fylkeskommunens rettslige representant.
Han underskriver på dens vegne og har anvisningsmyndigheten
så langt fylkestinget ikke med departementets samtykke har
overdratt den til andre.

§ 76. Fylkestinget består av ordførerne i fylkets herreder.
Dessuten tar fylkesmannen del i fylkestingets forhandlinger,
dog uten stemme.

§ 77. I hver fylkeskommune skal det være et fylkesutvalg;
dette består av fylkesmannen som formann og fire andre med-
lemmer som fylkestinget velger av sin egen midte eller blandt
andre som er bosatt i fylkeskommunen. Valget foretas på hvert
første ordinære fylkesting etter avholdt ordinært kommunevalg.
Hver gang velges tillike fire varamenn. Rett til å kreve sig
fritatt for valg har den som har gjort tjeneste som medlem av
utvalget de tre siste år eller har fylt 60 år.

Et nyvalgt fylkesutvalg trer i virksomhet så snart det
fylkesting som har foretatt valget, er slutt.

Hvis medlem av fylkesutvalget dør, trer ut eller får varig
eller midlertidig forfall, trer varamann inn i medlemmets sted.

Medlem av fylkesutvalget som ikke tillike er medlem av 10 juni. fylkestinget, kan ta del i dettes forhandlinger, dog uten stemme. Nr. 5.

§ 78. Fylkesutvalget trer sammen efter innkalling fra fylkesmannen til behandling av foreliggende saker, når dette er påbudt i lov, når minst to medlemmer av fylkesutvalget krever det, eller fylkesmannen finner å burde høre fylkesutvalgets mening.

Spørsmål om å bruke beløp utenfor det budgett fylkestinget har bevilget, blir alltid å forelegge fylkesutvalget til behandling.

Fylkesutvalget kan avgjøre saker som det tilkommer fylkestinget å gjøre vedtak om, når fylkesmannen finner det helt påkrevd å få saken avgjort før første ordinære fylkesting og det enten ikke er tid til å innkalle ekstraordinært fylkesting eller saken ikke er så viktig at sådant bør innkalles.

Fylkestinget kan gi fylkesutvalget myndighet til å vedta slike endringer i budgett som trenges for å få utligningssummen godkjent efter § 86.

§ 79. Fylkesutvalget gjør sine vedtak ved almindelig stemmeflerhet. Står stemmene likt, gjør fylkesmannens stemme utslaget. Et vedtak er ikke gyldig, når fylkesmannen eller mere enn ett av de valgte medlemmer er fraværende.

Undlater et medlem eller en varamann uten gyldig forfall å møte i fylkesutvalget, kan dette illegge den fraværende en bot fra 20 til 50 kroner, som tilfaller fylkeskassen.

I fylkesutvalget føres bok over forhandlingene.

§ 80. Fylkestinget trer sammen til ordinær samling én gang årlig til tid og sted som fylkesutvalget fastsetter efter at foregående fylkesting har uttalt sig herom.

Lysing om samlingen utstedes av fylkesmannen senest 6 uker før tinget trer sammen.

Ekstraordinært fylkesting holdes, når Kongen krever det, når det foregående fylkesting har vedtatt det, eller når fylkesutvalget finner det nødvendig. Lysing om ekstraordinært fylkesting utstedes likeledes av fylkesmannen, som regel minst 14 dager før samlingen.

§ 81. Fylkestingets forhandlinger foregår for åpne dører, når ikke annet er vedtatt for noen enkelt sak. Forhandlinger om dette foregår for lukkede dører, når fylkesmannen eller møtestyreren krever det eller fylkestinget vedtar det.

Fylkestinget åpnes av fylkesmannen med oprop av medlemmene. Fylkestinget velger derefter av sin egen midte en formann og varaformann for hele samlingen. Valget foregår efter reglene i § 9 tredje ledd. Får de begge forfall, velges en ordstyrer efter reglene i § 11. Fylkestingets forhandlinger

10 juni. bokføres. Møtestyreren og minst 2 andre medlemmer under-
Nr. 5. tegner forhandlingsboken for hvert møte.

§ 82. For det ordinære fylkesting skal fylkesmannen fremlegge:

1. forslag til fylkeskommunens budgett og til skattepålegg. Budgettforslaget skal være avfattet således at det gir en fullstendig og tydelig oversikt over alle fylkeskommunens inntekter og utgifter i budgettåret, derunder også mulige avsetninger til fond. Forslaget skal være gjennomgått av fylkesutvalget og ledsaget av dettes bemerkninger og mulige avvikende forslag til vedtak. Bestemmelsene i § 51 gjelder tilsvarende så langt de høver. Vedkommende departement gir nærmere regler om formen for budgettet;
2. utdrag av forrige budgettårs regnskaper, ledsaget av en oversikt over bevilgningene og de beløp som er brukt, og av en redegjørelse for årsakene til mulige uoverensstemmelser mellom bevilgning og regnskap. Er regnskapet for noen post ikke endelig avsluttet, gir fylkesmannen fornøden forklaring om denne i oversikten til det følgende fylkesting;
3. fylkeskommunens regnskaper, revidert siden siste ordinære samling og bilagt med antegnelser, besvarelser og vedtegninger;
4. fylkesutvalgets forhandlingsbok.

Enn videre fremlegger fylkesmannen alle andre saker med dokumenter som fylkestinget skal behandle. Sakene bør i regelen være ledsaget av fylkesmannens uttalelse, og i tilfelle også av forslag til vedtak.

Avtrykk av de til behandling fremlagte saker bør så vidt mulig være sendt fylkestingets medlemmer noen tid før fylkestinget trer sammen.

§ 83. På ekstraordinært fylkesting behandles i regelen bare de saker som er nevnt i innkallingen. Også andre saker kan behandles, når fylkestinget vedtar det.

§ 84. Fylkestinget kan ikke gjøre lovlig vedtak uten at minst to tredjedeler av de stemmeberettigede medlemmer er til stede.

Sakene avgjøres med almindelig flertall, når ikke annet er fastsatt i lov. Står stemmene likt, gjør formannens (møtestyrerens) stemme utslaget undtagen ved valg og ansettelse av tjenestemenn. Bortsett fra valg av formann, varaformann og ordstyrer efter § 81 og av opmann efter § 85, gjelder ved valg bestemmelsene i § 17 tredje ledd og fjerde ledd — idet valget fremmes som forholdsvalg, når noe medlem krever det — og ved ansettelse av tjenestemenn bestemmelsene i § 17 tredje ledd.

§ 85. Når forslag om:

10 juni.

Nr. 5.

1. å opta lån,
 2. å kjøpe eller avhende fast eiendom,
 3. å bevilge nye årlige lønninger eller andre nye varige års-
utgifter,
 4. å avstå noen av fylkeskommunens rettigheter,
 5. nye tiltak eller betydelig utvidelse av eldre,
- er vedtatt med mindre enn to tredjedeler av de stemmer som er avgitt, skal det holdes ny avstemning om saken, men ikke i samme møte. Får noe forslag ikke minst to tredjedeler av stemmene da heller, skal vedtaket bringes inn for Kongen når mindretallet krever det med stemmeflerhet sig imellem. Reglene i § 17 siste ledd, tredje, fjerde, femte og sjette punktum gjelder tilsvarende for avstemningen innen mindretallet. Kongen kan stadfeste eller forkaste flertallets vedtak.

§ 86. Vedtak av fylkestinget om den samlede utligning til dekning av årets budgett blir ikke gyldig uten godkjenning av Kongen. Det samme gjelder vedtak om utgifter som ikke betales av årets budgett, om optagelse av lån, om garanti for økonomiske forpliktelser og om endring av regler for bruk av oplagte fond.

§ 87. Når Kongen har godkjent den samlede utligningssum, utsteder fylkesmannen en offentlig lysing om fylkeskommunens utgifter og inntekter i budgettåret og om de skattepålegg, som er vedtatt.

§ 88. Fylkeskommunens regnskaper skal — under samme ansvar som gjelder for dem som setter op regnskap for staten — være levert til fylkesmannen innen 3 måneder efter at regnskapsåret er ute.

Vedkommende departement gir nærmere regler om regnskapsføringen.

§ 89. Fylkestinget skal ansette en regnskapskyndig revisor med varamann til å revidere fylkeskommunens regnskaper. For fylkeskommunal bedrift kan det ansettes særskilt revisor. Med samtykke av departementet kan fylkestinget ansette flere revisorer.

Revisor (revisorer) skal ha arbeidshjelp hvor dette er nødvendig.

Den almindelige revisor kan ikke være medlem av fylkesutvalg eller fylkesting. Under sitt arbeide skal revisor (revisorene) følge den instruks som fastsettes. Vedkommende departement gir nærmere regler om revisjonsordningen.

Revisjonens antegnelser sendes fylkesmannen innen 4 måneder efterat revisor(ene) har mottatt regnskapene. Fylkesmannen sørger for at de besvares innen 2 måneder. Revisor(ene) gjør derefter vedtegninger innen 1 måned.

10 juni. Fylkestinget deciderer antegnelseene til alle fylkets regnskaper. Vil noen ikke bøie sig for en decisjon, kan han bringe den inn for vedkommende departement som avgjør saken med bindende virkning.

§ 90. Ved hvert fylkestings slutning underskrives forhandlingsboken av medlemmene. Fylkesmannen opbevarer forhandlingsboken.

§ 91. Bestemmelseene i § 16 gjelder tilsvarende for fylkestinget. Likeledes gjelder de for fylkesutvalget i saker som dette har myndighet til å avgjøre.

Bestemmelseene i § 48 gjelder tilsvarende for fylkestinget og fylkesutvalget.

§ 92. De valgte medlemmer av fylkestinget og fylkesutvalget har rett til skyss- og kostgodtgjørelse som bestemt for ordførere, hvis ikke fylkestinget har fastsatt en høiere godtgjørelse; for tjenestedager har de rett til kostgodtgjørelse selv om de ikke gjør noen reise.

Fylkesmannen har for reise til møte i fylkestinget og fylkesutvalget rett til skyss- og kostgodtgjørelse som for reise i offentlig ærend.

Fylkesmannens skyss- og kostgodtgjørelse betales av staten. De andre utgifter ved fylkestingets og fylkesutvalgets møter betales av fylkeskommunen.

Kapitel 11.

Forskjellige bestemmelser.

§ 93. For lån som fylkestinget, herredstyret eller sognestyret har vedtatt å opta, kan det utstedes rentebærende gjeldsbrev lydende på ihendehaveren. Disse gjeldsbrev må ikke lyde på mindre beløp enn kr. 100 eller tilsvarende beløp i fremmed mynt og skal inneholde opplysning om på hvilken måte og i løpet av hvilket tidsrum lånet skal innfries.

§ 94. Ved utbetaling fra fylker eller herreds- og sognekommuner til en fylkes-, by-, herreds- eller sognekommune skal denne kommunes revisjon underrettes.

§ 95. Etter krav av fylkesmann, ordfører eller rådmann skal en offentlig tjenestemann uten betaling gi de opplysninger som er nødvendige for de kommunale anliggender og som han efter sin stilling kan gi.

§ 96. Bestemmelseene i denne lovs §§ 52—56 gjelder tilsvarende for fylkeskommuner og for selskaper og andre sammenslutninger når det bare er kommuner som er deltagere og deltagerne har ansvar for gjelden.

Kongen kan bestemme at også §§ 57—58 og §§ 63—74 skal gjelde tilsvarende for fylkeskommune og selskap eller sammenslutning som foran nevnt. For fylkeskommunen treffer da

fylkestinget de vedtak som efter disse bestemmelser tilligger herredstyret. For selskaper og andre sammenslutninger gir Kongen forskrifter om hvem som skal treffe vedtakene. Tilsynet utøves av den som Kongen opnevner. Kongen bestemmer hvor langt den myndighet som fylkesmannen efter de foran nevnte paragrafer har under skjerpet tilsyn, skal gå over til tilsynsmannen.

§ 97. I den tid den midlertidige lov om gjeldsforhandling for kommuner er i kraft gjelder følgende regler om beskatningen i kommuner som er under skjerpet tilsyn (jfr. § 68):

For det første skatteår som begynner efterat kommunen er satt under skjerpet tilsyn, kan ikke fastsettes en strengere beskatning enn svarende til en inntektsskattøre av 18 med reduksjonstabell normaltabelen for landet med tallene nedsatt med 50 pct. For de senere skatteår hvori kommunen vedvarende måtte stå under skjerpet tilsyn, kan tilsvarende ikke uten at herredstyret vedtar det, fastsettes strengere beskatning enn svarende til en skattøre av henholdsvis 17, 16 og 15 med samme reduksjonstabell.

§ 98.

1. Bestemmelsene i denne lovs §§ 77 og 84 annet ledd trer i kraft straks. Bestemmelsene i §§ 54—58, i kapitel 9 og i § 96 trer i kraft 1 juli 1938, dog således at de i § 96 nevnte §§ 52—53 også for fylkeskommuner m. m. først trer i kraft 1 januar 1939. De øvrige bestemmelser trer i kraft 1 januar 1939.

§ 57 og § 64 annet ledd i lov av 30 september 1921 om kommunestyre på landet opheves straks. Dens øvrige bestemmelser opheves fra 1 januar 1939.

2. Kommuner som 30 juni 1938 er under administrasjon efter lov av 30 juni 1933 om kommuners gjeldsforhold m. v. skal fra 1 juli 1938 stå under skjerpet tilsyn efter nærværende lov.
3. Valg av medlemmer av fylkesutvalget og varamenn efter bestemmelsene i § 77 skjer på første ordinære fylkesting efter denne paragrafs ikrafttreden. De medlemmer og varamenn som er valgt i henhold til bestemmelsene i § 57 i lov av 30 september 1921 om kommunestyre på landet, trer da ut. De nye valg gjelder til det ordinære fylkesting i 1941 er slutt.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 10 juni 1938.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold.

B. Rolsted.

10 juni. Lov om kommunestyre i byene.

Nr. 6.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 9 juni 1938 sålydende:

Kapitel 1.

Lovens virkefelt og ordningen av styret i kommunen.

§ 1. Denne lov gjelder for bykommuner og omfatter de kommunale anliggender som det ikke er andre bestemmelser for i særskilte lover.

En bykommunes grenser kan ikke endres uten ved lov. Dog kan mindre endringer av grensene foretas av Kongen, når ikke noen av de kommuner som berøres av endringen, krever saken bragt inn for de lovgivende myndigheter. Før beslutning fattes må de interesserte kommuner ha hatt anledning til å uttale sig.

Ved endring av grensene i medhold av foran stående bestemmelse fastsetter Kongen nødvendige lempninger i anvendelsen av gjeldende lov.

En bys navn kan heller ikke endres uten ved lov, og efter at vedkommende bystyre har hatt anledning til å uttale sig.

§ 2. I hver bykommune skal det være bystyre, formannskap, ordfører og — i tilfelle — rådmann.

§ 3. Bystyret velges av byens stemmeberettigede innbyggere for 3 år efter de regler som gjeldende lov fastsetter.

§ 4. Efter siste almindelige eller kommunale folketelling før kommunevalget fastsettes antallet av bystyrets medlemmer således:

I byer som har ikke over	3 000 innbyggere,	20
Over 3 000 men ikke over	5 000	28
» 5 000 » —	7 500	36
» 7 500 » —	10 000	44
» 10 000 » —	15 000	52
» 15 000 » —	25 000	60
» 25 000 » —	50 000	68
» 50 000 » —	100 000	76
» 100 000	—	84

Når innbyggertallet i en by stiger, så at antallet av bystyrets medlemmer skal økes efter ovenstående regel, blir medlems-tallet uforandret, hvis bystyret vedtar det med minst to tredjedeler av sitt fulle stemmetall og Kongen godkjenner vedtaket.

Bystyret kan gjøre lovens almindelige regler om medlems-tallet gjeldende på samme måte som det kan fravike dem.

§ 5. Hvis et medlem av bystyret mister sin stemmerett i kommunen eller blir fylkesmann i fylket, rådmann, bysekretær

(formannskapssekretær) eller revisor i kommunen, trer han 10 juni. endelig ut av bystyret. Denne bestemmelse rammer dog ikke Nr. 6. særskilt revisor ved kommunal bedrift.

Ingen kan gjøre tjeneste som medlem av bystyret så lenge hans stemmerett er suspendert.

Hvis noen ikke kan skjøtte sine plikter som medlem av bystyret på grunn av svakelighet eller annen hindring som godkjennes, og han søker om å bli fri, kan bystyret for en bestemt tid eller for resten av valgperioden fritta ham for hvervet.

§ 6. Formannskapet utgjør en fjerdedel av bystyrets medlemmer.

Formenn og varaformenn velges for 3 år av og blandt de valgte medlemmer av bystyret før de trer i tjeneste. Møtet kalles sammen av den tjenestgjørende ordfører med høvelig varsel. Det er vedtaksført, når minst to tredjedeler av medlemmene er til stede.

Valget foregår som forholdsvalg, hvis noe medlem krever det. I så fall får bestemmelsene i loven om kommunevalg § 13 post 1 litr. b og c, i litr. d om at en liste ikke kan ha forslagsstiller felles med andre lister, litr. e, § 29 post 2—4, § 33 4de ledd samt §§ 34 og 35 tilsvarende anvendelse. Dog skal den i kommunevalglovens § 13 post 1 litr. c første punktum fastsatte begrensning av adgangen til kumulasjon ved oppstilling av listen ikke gjelde. Er en kandidat ført op på flere lister, velger han hvilken liste han vil stå på.

Fremsettes ikke krav om forholdsvalg, velges formenn og varaformenn ved flertallsvalg; bestemmelsene i lov om kommunevalg § 38 post 2 og 3 får da tilsvarende anvendelse.

I samme møte og under samme ledelse foregår derefter det i § 9 omhandlede valg.

§ 7. Lensmann i kommunen og personer som har regnskap å avlegge til kommunen, kan ikke velges til formenn. Det samme gjelder særskilt revisor for kommunal bedrift.

Rett til å kreve sig fritatt for valg til formann har den som ved valgårets utløp har gjort tjeneste som sådan de tre siste år. Den som vil kreve sig fritatt, må senest i det møte hvor formennene skal velges, fremsette krav om det til ordføren.

En formann som kommer i sådan stilling som i denne paragrafs første ledd nevnt, trer endelig ut av formannskapet.

§ 8. Er tallet av varaformenn eller av en gruppes varaformenn blitt utilstrekkelig, kan bystyret ved flertallsvalg velge én eller flere faste eller midlertidige varaformenn i tilfelle innen vedkommende gruppes midte.

§ 9. Bystyret velger årlig blandt formennene en ordfører og en varaordfører. Den som i ett år har vært ordfører, kan undslå sig for å velges igjen for det følgende år. Vil han kreve

10 juni. sig fritatt, må han fremsette krav om det i det møte hvor ord-
Nr. 6. fører skal velges.

Hvis ved første avstemning under valg på ordfører eller varaordfører ingen får flertall av de stemmer som er avgitt, holdes ny avstemning. Ved denne avstemning regnes den for valgt som har fått flest stemmer; hvis flere har fått samme stemmetall, avgjøres valget ved loddtrekning.

Trer ordføreren midlertidig eller endelig ut av funksjon i løpet av den tid som han er valgt for, rykker varaordføreren op som ordfører og bystyret velger midlertidig eller endelig en ny varaordfører.

Kapitel 2.

Formene for bystyrets og formannskapets virksomhet.

§ 10. Bystyret og formannskapet treffer sine avgjørelser i møte under ledelse av ordfører eller varaordfører, eller om de begge har forfall, av en ordstyrer som velges for anledningen blandt forsamlingens medlemmer; dette valg avgjøres ved stemmeflerhet. Hvis flere har fått samme stemmetall, avgjøres valget ved loddtrekning.

§ 11. Ordføreren kaller sammen bystyret og formannskapet, når han finner det påkrevd, når formannskapet vedtar det, eller når fylkesmannen krever det.

Innkalling til møte i bystyret skal inneholde oppgave over de saker som skal behandles, og kunngjøres med høvelig varsel. Samtidig skal dokumentene i original eller avskrift legges ut til eftersyn på et sted som nevnes i innkallingen og bli liggende der så lenge som mulig inntil møtets avholdelse.

§ 12. Bystyret eller formannskapet kan ikke gjøre noe gyldig vedtak uten at minst halvdelen av medlemmene er til stede.

§ 13. Møte i bystyret holdes for åpne dører. Dog kan bystyret gjøre vedtak om at en enkelt sak behandles for lukkede dører. Forhandlinger om dette foregår for lukkede dører, hvis møtestyreren krever det eller bystyret vedtar det.

§ 14. I bystyrets møte kan vedtak også gjøres i sak som ikke har vært nevnt i innkallingen, hvis ikke ordføreren eller en fjerdedel av de møtende motsetter sig at den avgjøres.

Utenfor de saker som med innstilling er forelagt for bystyret, kan hvert medlem av bystyret stille forespørsler, rettet til ordføreren. Disse bør dog være anmeldt før møtet. Forslag som fremsettes i forbindelse med en slik forespørsel, kan ikke avgjøres i møtet, hvis ordføreren eller en fjerdedel av de møtende motsetter sig det.

§ 15. Når et medlem av bystyret eller formannskapet ved avgjørelsen av en sak vil kunne få personlig særfordel, tap eller

ansvar av betydning, trer vedkommende medlem ut som ugild 10 juni. ved behandlingen av saken. Det samme gjelder når avgjørelsen Nr. 6. vil skaffe sådan personlig særfordel, tap eller ansvar for et medlems ektefelle eller for noen som er i slekt med medlem i op- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken eller like nær besvogret.

Selv om et medlem ikke må ansees som ugild efter bestemmelsene i denne paragrafs første ledd, trer det dog ut som ugild ved behandling av sak om å inngå eller opsi tariffavtale, om å oprette eller opheve lønnsregulativ, om å foreta almindelige endringer i tariffavtale og lønnsregulativ eller om helt eller delvis å flytte en gruppe tjenestemenn over fra en lønnsklasse til en annen, når det selv eller dets ektefelle omfattes av tariffen eller regulativet. Likeledes trer et medlem ut ved behandling av lønssaker som gjelder den forvaltningsgren hvor vedkommende medlem eller dets ektefelle arbeider. Ved behandling og decisjon av kommunalt regnskap trer vedkommende regnskapsfører ut.

Ved behandling av sak om ansettelse i lønnet stilling eller innstilling til sådan ansettelse trer den ut som enten selv er ansøker eller står i sådant forhold til noen ansøker som nevnt i første ledd.

Dissentere trer ut ved behandling av saker som gjelder statskirken.

Når der reises spørsmål om et medlem bør tre ut som ugild, avgjør forsamlingen dette, men vedkommende medlem tar ikke selv del i avgjørelsen av spørsmålet.

Selv om et medlem ikke kan regnes for ugild efter bestemmelsene ovenfor, kan forsamlingen på anmodning fritta det for å være med i en sak, når det på forhånd meddeler at det av personlige grunner ikke finner det riktig å delta i behandlingen av saken.

§ 16. For at vedtak av bystyret eller formannskapet skal være gyldig, kreves at det er fattet med flertall av de stemmer som er avgitt, når ikke annet er fastsatt i lov.

Står stemmene likt, gjør ordførerens (møtestyrerens) stemme utslaget undtagen ved valg eller ansettelse av tjenestemenn. Bortsett fra valg av formenn og varaformenn efter § 6 og § 8, av ordfører eller varaordfører efter § 9, av ordstyrer efter § 10 og av opmann efter nærværende paragrafs siste ledd, gjelder ved valg som fremmes som flertallsvalg, og ved ansettelse av tjenestemenn følgende regler:

Hvis ved første avstemning ingen får flertall av de stemmer som er avgitt, holdes ny avstemning. Ved denne regnes den for valgt eller ansatt som har fått flest stemmer. Det kan før ny avstemning gjøres vedtak om at det bare skal stemmes på

10 juni. to eller flere av dem som ved første avstemning har fått de
Nr. 6. høieste stemmetall. Hvis valget eller ansettelsen fremdeles ikke er avgjort, fordi flere har fått like mange stemmer, treffes avgjørelsen ved loddtrekning.

Valg i henhold til bestemmelsene i denne lovs §§ 29, 31 og 33 foregår som forholdsvalg, når noe medlem krever det. I så fall får bestemmelsene i § 6 tredje ledd tilsvarende anvendelse. Valg i henhold til bestemmelser i andre lover foregår som forholdsvalg, når ett medlem krever det, dersom vedkommende lovs egne bestemmelser ikke er til hinder herfor eller medfører at forholdsvalg ikke passer. Om dette er tilfelle avgjøres av vedkommende departement.

Når et vedtak av bystyret ikke får to tredjedels flertall ved endelig avstemning og det ikke gjelder forkastelse eller utsettelse, innhenting av opplysninger, avgivelse av erklæringer eller uttalelser, utredning, valg, ansettelse av tjenestemenn eller bystyrets forretningsorden, skal bystyret behandle saken på nytt i et senere møte. Blir det ikke to tredjedels flertall for et positivt vedtak i saken da heller, skal vedtaket bringes inn for Kongen til avgjørelse efter § 60, når mindretallet med stemmeflerhet sig imellem krever det i møtet. Står stemmene likt ved avstemningen innen mindretallet, er ordførerens (møtestyrerens) stemme avgjørende om han hører til mindretallet. Ellers velger mindretallet før avstemningen en opmann, hvis stemme gjør utslaget om stemmene står likt. Opmannen velges ved stemmeflerhet. Har flere fått samme stemmetall, avgjøres valget ved loddtrekning. Krever ikke mindretallet vedtaket innanket for Kongen eller opnår det to tredjedels flertall, er det gyldig, hvis betingelsene for gyldighet for øvrig er til stede.

§ 17. Hvis medlemmer av bystyret eller formannskapet dør, trer ut eller får varig forfall, trer varamenn inn i deres sted i den nummerorden de er valgt.

Ved innkalling av varamenn til møte eller til behandling av en enkelt sak følges likeledes så vidt mulig nummerordenen.

Er bystyret eller formannskapet sammensatt ved forholdsvalg, skal utfylling skje ved varamenn av den gruppe som på grunn av avgang eller forfall ikke er fulltallig.

§ 18. Ved møte i bystyret og formannskapet bokføres forhandlingene. Ved møtets slutning opleses det bokførte, hvis ikke annen bestemmelse treffes. Møtestyreren og minst to andre medlemmer undertegner forhandlingsboken for hvert møte.

Forhandlingsboken skal være autorisert av fylkesmannen.

Nærmere regler for bystyrets og formannskapets virksomhet fastsettes i reglement. Dette må gis en form og et innhold som fylkesmannen finner å kunne godkjenne.

Vedkommende departement kan gi forskrifter om opbe-

varing og ordning av og tilsyn med kommunenes arkiver. Det 10 juni. kan bestemme at en kommune innen en nærmere fastsatt frist Nr. 6. skal ha innredet rum hvor arkivsakene kan bli betryggende opbevart. Videre kan departementet bestemme at eldre arkivsaker som ikke er i bruk, skal sendes inn til et statsarkiv, hvis de ikke opbevares på betryggende måte.

Kapitel 3.

Bystyrets og formannskapets virkeområde.

§ 19. Bystyret har bevilgnings- og beskatningsrett og skjøtter sammen med formannskapet byens kommunale anliggender — alt innen de grenser som gjeldende lov tilsier.

Bystyret og formannskapet utfører dessuten de offentlige gjøremål som lov for øvrig pålegger dem, skaffer tilveie de opplysninger og avgir de uttalelser som departement eller fylkesmann krever.

§ 20. Bystyret skal innen én måned før utgangen av budgettåret fatte vedtak i budgettform, jfr. kapitel 7, om kommunens inntekter og utgifter i det kommende budgettår og om skattepålegg efter skatteloven. Fylkesmannen kan gi bystyret utsettelse til utgangen av budgettåret. I særlige tilfelle kan departementet på søknad fra formannskapet gi utsettelse utover dette tidspunkt.

Formannskapet bestemmer innen hvilken tid budgettforslagene fra de forskjellige forvaltningsgrener og rådmannen skal være avgitt.

Formannskapet behandler budgettforslagene og setter op budgettforslag til bystyret. Forslaget skal efter vanlig kunnføring ligge til almindelig eftersyn i minst åtte dager før det behandles av bystyret.

§ 21. Bystyrets virksomhet omfatter for øvrig behandling av saker som gjelder:

1. å erverve, avhende, makeskifte, pantsette fast eiendom eller avstå noen rettighet i sådan (jfr. § 27),
2. nye foretagender eller betydelige utvidelser av eldre,
3. konsesjoner og avslutning av leie-, forpaktnings- eller leveransekontrakter, som binder kommunen for lengere tid enn 5 år eller er av større økonomisk betydning for kommunen,
4. å opta lån (jfr. § 27).

For kommunelån kan det utstedes rentebærende gjeldsbrev lydende på ihendehaveren. Disse gjeldsbrev må ikke lyde på mindre beløp enn kr. 100 eller tilsvarende beløp i fremmed mynt og skal inneholde opplysning om på hvilken måte og i løpet av hvilket tidsrum lånet skal innfries,

10 juni. 5. å overta garanti for økonomiske forpliktelser, jfr. dog
Nr. 6. § 27 tredje ledd,

6. ansettelse av bykasserer (kemner), ordning av regnskapsrevisjon, ansettelse av revisor (revisorer), opnevning av utvalg for regnskaps- og decisjonssaker, mottagelse av regnskapsredegjørelser og driftsberetninger og avsigelse av decisjon,

7. å ansette rådmann,

8. å overdra myndighet og plikter i henhold til bestemmelsene i §§ 28, 31 og 32,

9. å fastsette almindelige salgstariffer eller priser for vann, gass, elektrisk kraft og andre ydelser fra kommunale innretninger, verker eller bedrifter der fremtrer som monopolforretninger,

10. å oprette de stillinger som det finner nødvendige av hensyn til de kommunale anliggender og de kommunale arbeider, og opheve stillinger,

11. å bestemme hvorvidt anvisningsmyndighet skal utøves av andre enn rådmannen eller — i byer hvor rådmann ikke er ansatt — av ordføreren og meddele sådan myndighet. Anvisningsmyndighet kan ikke overdras til revisor eller kasserer eller deres underordnede.

§ 22. Formannskapet handler på kommunens vegne i alle tilfelle hvor avgjørelsen av en sak ikke er henlagt til bystyret, til særskilt styre eller til annen myndighet. Formannskapet kan dog kreve bystyrets avgjørelse også utenfor de tilfelle som skal forelegges det efter ovenfor nevnte bestemmelser.

§ 23. Det påligger formannskapet særlig:

1. å sørge for at de saker som det har å bringe inn for bystyret, forelegges dette i utredet stand og å avgi innstilling i disse saker,

2. å føre tilsyn med eller sørge for tilsyn med at bystyrets og formannskapets vedtak efterkommes, hvor dette tilsyn ikke er lagt til statstjenestemenn eller lovbestemt styre,

3. å påse at kommunens forvaltning, derunder regnskapsvesenet, til enhver tid er i god orden, at regnskaper med redegjørelser og driftsberetninger leveres i rette tid, at regnskapene uten opphold overgår til revisor, hvis der ikke foregår daglig revisjon av kassebilagene, forelegge dem for bystyret med innstilling, forsåvidt dette ikke har nedsatt særskilt utvalg til å forberede decisjonssakene, og påse at de poster som er decidert til ansvar, blir beriktiget uten opphold,

4. å bestemme hvem der kan forplikte kommunen ved sin underskrift, så langt som det ansees hensiktsmessig at andre enn ordføreren har denne myndighet,

5. å ansette kommunale tjenestemenn og vedta instruks for 10 juni. dem, når dette ikke er lagt til bystyret eller annen myn- Nr. 6.
dighet,
6. etter innstilling fra politimester å fastsette takst for kjøring og arbeider, når slik takst er hjemlet ved lov.

§ 24. Formannskapet kan avgjøre saker som det tilkommer bystyret å fatte vedtak om, når det ikke er tid til å forelegge saken for bystyret uten å utsette berettigede hensyn for å bli tilsidesatt. Melding om vedtaket forelegges snarest mulig for bystyret.

§ 25. Bystyret eller formannskapet kan ikke treffe forføi-
ninger som særskilt kommer politiske organisasjoner eller formål til gode.

Kapitel 4.

*Overdragelse av bystyrets og formannskapets myndighet og plikter.
Utvalg, styrer, råd og komitéer.*

§ 26. Bystyret kan gi formannskapet myndighet til å bruke den bevilgning som er opført på budgettet til tilfeldige utgifter og til å overføre beløp av denne bevilgning til andre budgett-
poster for å styrke dem.

§ 27. Har bystyret vedtatt å erhverve, avhende eller bortfeste eiendom eller rettighet i eiendom, kan det overlate til formannskapet eller noen annen å vedta eller fastsette prisen. Videre kan bystyret overdra til formannskapet eller noen annen å erhverve, avhende og bortfeste eiendommer eller rettigheter i eiendommer så langt det trenges for å sette i verk eller gjennomføre et vedtak som bystyret har gjort.

Når bystyret vedtar å opta lån, kan det overlate til formannskapet å avtale eller godkjenne de nærmere vilkår for lånet.

Likeledes kan formannskapet bemyndiges til å overta garanti for økonomiske forpliktelser innenfor det beløp og på de almindelige vilkår som bystyret fastsetter.

§ 28. Med bystyrets samtykke kan formannskapet oprette faste utvalg for kommunale formål eller for avdelinger av den kommunale virksomhet som ikke ved lov er lagt under eget styre.

Bystyret fastsetter ved almindelige forskrifter området for disse utvalgs virksomhet. Denne virksomhet kan utstrekkes til også å omfatte gjøremål som efter denne lov tilligger formannskapet eller kan tillegges dette; å ansette administrasjonschef kan dog ikke overdras til utvalg.

§ 29. Bystyret fastsetter hvor mange medlemmer der skal være i hvert av de faste utvalg. Formannskapet opnevner, hvis ikke bystyret har bestemt noe annet, medlemmene av utvalgene, dog ikke medlemmer av utvalg for regnskaps- og

10 juni. decisjonssaker. Medlem av formannskapet kan ikke velges
Nr. 6. inn i utvalg for regnskaps- og decisjonssaker. For øvrig velges det i regelen minst et medlem av formannskapet inn i hvert av de faste utvalg og formannskapet avgjør hvem som skal være formann og varaformann.

§ 30. Formannen kaller sammen utvalget, når han finner det påkrevd, eller når utvalget vedtar det. De møtende treffer avgjørelse ved stemmeflerhet. Står stemmene likt, gjør formannens stemme utslaget. Ved valg gjelder bestemmelsene i § 16 tredje og fjerde ledd — idet valget fremmes som forholdsvalg når noe medlem krever det — og ved ansettelse bestemmelsene i § 16 tredje ledd.

Der føres bok over utvalgets forhandlinger og utskrift sendes formannskapet etter dettes nærmere bestemmelse.

§ 31. For kommunal bedrift kan bystyret oprette en driftsledelse bestående av styre eller av styre og råd.

For bedrift som forutsettes ikke å trenge stadig tilskudd av bykassen til driftsutgifter utenom renter, kan bystyret overdra til styre eller til styre og råd den myndighet som tiligger formannskapet eller som kan overdras til dette efter § 26; til styre og råd kan det også overdra avgjørelsesmyndigheten i de saker som er nevnt i § 21 nr. 3 og 10 og budgjetthandling.

Består driftsledelsen både av styre og råd, avgjør bystyret hvordan styret og rådet skal sammensettes og fastsetter i almindelige forskrifter hvilke gjøremål de skal ha, og forholdet mellom dem. Består driftsledelsen bare av styre, avgjør bystyret hvordan dette skal sammensettes.

Bystyret velger medlemmene i den utstrekning det ikke har overlatt valget til andre. Består driftsledelsen av styre og råd, velger rådet de styremedlemmer som skal settes inn ved valg, i den utstrekning bystyret ikke selv har gjort det eller overlatt valget til andre. Bystyret fastsetter i tilfelle medlemmenes godtgjørelse.

Administrerende direktør (bedriftslederen) kan ikke være stemmeberettiget medlem av styret eller rådet. Kasserer og revisor i bedriften kan ikke være medlem av styret eller rådet.

Driftsledelsen gir hvert kvartal innberetning til formannskapet. Regnskapsåret skal være det samme som bestemt for kommunale budgjetter.

§ 32. To eller flere kommuner kan oprette et felles styre til løsning av en kommunal oppgave. Til dette styre kan kommunene overdra den myndighet de blir enige om, når annet ikke er fastsatt i lov.

Bestemmelsen i § 31 om kasserer og revisor gjelder tilsvarende.

§ 33. Formannskapet kan opnevne komitéer til forberedende behandling av saker og til å utføre særskilte hverv. 10 juni. Nr. 6.

§ 34. Ingen kan være medlem av utvalg, styre, råd eller komité når han er fradømt stemmerett i offentlige anliggender.

Ingen kan gjøre tjeneste som medlem så lenge hans stemmerett er suspendert.

Bestemmelsene i § 15 gjelder også for utvalg, styre, råd og komité i saker som disse har myndighet til å avgjøre.

Kapitel 5.

Ordførerens gjøremål. Kommunale tjenestemenn.

§ 35. Ordføreren er kommunens rettslige representant. Han underskriver på kommunens vegne i alle tilfelle hvor denne myndighet ikke er overdratt til andre.

§ 36. Som leder av møte i bystyret og formannskapet håndhever ordføreren forretningsordenen og gjeldende lovs bestemmelser om hvad der kreves til gyldig vedtak. Han drar omsorg for at de saker som forelegges er forberedt på forsvarlig måte, og forestår protokolleringen.

Han kan ta del i alle utvalgs, komitéers, styrers og råds forhandlinger, men kan ikke stemme uten at han er valgt til medlem.

§ 37. Ordføreren sørger for at bystyrets og formannskapets bøker og dokumenter holdes forsvarlig opbevart og ordnet.

Han er ansvarlig for at det uten unødig opphold blir sendt fylkesmannen utskrift av vedtak etter § 59 og at de opplysninger som kreves følger med.

Han sørger for øvrig for at underretning om vedtak og om meddelelser fra offentlige myndigheter blir sendt rette vedkommende uten unødig opphold.

§ 38. I byer som ikke har rådmann, har ordføreren anvisningsmyndigheten, så langt den ikke er overdratt til andre.

Han holder vedkommende kasserer og revisjon underrettet om hvem der til enhver tid har anvisningsmyndighet, og om hvorledes den skal utøves.

§ 39. I hver bykommune skal det efter offentlig lysing ansettes én eller flere rådmenn, hvis ikke bystyret anderledes bestemmer. Hvor rådmann ikke ansettes, kan hans gjøremål overdras til personer som har annet arbeide, dog ikke til kommunal kasserer, revisor i kommunen eller til bysekretær (formannskapssekretær). Kemner eller revisor i kommunen kan ikke konstitueres som rådmann i dennes fravær.

Bystyret fastsetter rådmannens lønn og øvrige vilkår og sikrer ham og i tilfelle hans enke og barn under 18 år pensjon.

10 juni. Er det flere rådmenn, fastsetter bystyret deres arbeids-
Nr. 6. område.

Blir rådmannen opsagt, kan han bringe vedtaket inn for vedkommende departement, som kan godkjenne eller forkaste dette.

Har en tjenestemann de gjøremål som er nevnt i § 40, skal han også kalles rådmann.

§ 40. Rådmannen skal føre det nærmeste tilsyn med kommunens hele forvaltning og særlig med penge- og regnskapsvesenet, gi forslag til kommunens budjetter og ellers uttale sig om den finansielle side av de saker som foreligger. Er det ansatt flere rådmenn, skal den ene av dem føre tilsyn, gi budgettforslag og uttalelser som foran nevnt; den eller de andre rådmenn skal dog ha det nærmeste tilsyn med de grener av forvaltningen som hører under dem. Bystyret gir nærmere forskrifter om dette og om vedkommende rådmann også skal ha arbeide med andre kommunale saker.

Rådmannen har anvisningsmyndigheten. Har bystyret gitt anvisningsmyndigheten til andre, brukes den alltid under tilsyn av rådmannen.

§ 41. Rådmannen skal være med i bystyrets og formannskapetets møter. Han har adgang til å delta i utvalgs, komitéers, styrsers og råds forhandlinger, men kan ikke stemme uten at han er valgt til medlem.

§ 42. Ordføreren skal ha arbeidshjelp hvor dette er nødvendig. Det kan ansettes en bysekretær (formannskapssekretær) til hjelp for ham; til sekretærstillingen kan det også legges annet arbeide. Bystyret fastsetter sekretærens lønns- og arbeidsvilkår.

§ 43. I hver by skal det ansettes en bykasserer (kemner). Ansettelsen trenger godkjenning av fylkesmannen; det samme gjelder kassererens lønns- og arbeidsvilkår, herunder ordningen av kommunens forvaltning så langt den har betydning for bykassererstillingen.

Fylkesmannens avgjørelse kan bystyret bringe inn for vedkommende departement.

Bykassereren kan ikke opses uten samtykke av fylkesmannen. Fylkesmannens avgjørelse kan bystyret eller bykassereren bringe inn for vedkommende departement.

Fylkesmannen kan henstille til bystyret å suspendere eller opsi bykassereren. Bystyrets vedtak kan fylkesmannen bringe inn for vedkommende departement; det samme kan bykassereren gjøre når vedtaket går ut på opsigelse. Departementet kan enten godkjenne eller forkaste det vedtak som bringes inn for det.

Vedkommende departement fastsetter instruks for bykas- 10 juni.
sereren. Nr. 6.

§ 44. I hver by skal det ansettes en regnskapskyndig revisor til å revidere kommunens regnskaper. For kommunal bedrift kan det ansettes særskilt revisor. Med samtykke av fylkesmannen kan det ansettes flere revisorer. Bestemmelsene i § 43 gjelder tilsvarende.

Revisor (revisorer) skal ha arbeidshjelp hvor dette er nødvendig.

Kapitel 6.

Særskille bestemmelser om medlemmer av bystyret, formannskapet m. v.

§ 45. Alle bystyrets medlemmer, undtagen ordføreren, er pliktig til for sin tjenestetid å motta valg til utvalg, råd og komitéer, som nedsettes etter §§ 28, 31 og 33. Enhver kan dog undslå sig for samtidig å være medlem av flere enn to faste utvalg.

Ordfører og formannskapets medlemmer er, så lenge de gjør tjeneste, fritatt for alle andre ombud som ikke er pålagt dem ved lov eller ved bestemmelser som bystyret eller formannskapet har godtatt.

§ 46. Undlater noe medlem eller noen varamann uten gyldig forfall å komme i rett tid til møte som med tilstrekkelig varsel er kalt sammen efter denne lov, eller forlater noen møtet uten gyldig forfall, kan vedkommende forsamling illegge ham en bot av 10 kroner, som tilfaller bykassen.

§ 47. Medlem som er til stede i bystyret, formannskapet, utvalg, styre, råd eller komité, når en sak blir optatt til avstemning, er pliktig til å stemme.

Ved valg regnes blank stemmeseddel som avgitt stemme.

§ 48. Bystyret kan for ett år om gangen vedta at ordføreren skal ha en godtgjørelse av bykassen for sitt arbeide. Godtgjørelsen må ikke settes høiere enn det som anses rimelig i forhold til det arbeide og besvær som er forbundet med ord- førerhvervet.

For øvrig skal medlemmer av formannskapet og bystyret ikke ha lønn eller godtgjørelse av bykassen for sitt arbeide med de kommunale anliggender, undtagen som medlemmer av lønte styre eller råd i henhold til § 31 eller som medlemmer av komitéer, hvis øvrige medlemmer får godtgjørelse.

Særlige arbeider, hvis utførelse direkte hører under et medlems kallsgjerning, profesjon, bedrift eller levebrød, kan ikke kreves utført for kommunen uten godtgjørelse.

10 juni.
Nr. 6.

Kapitel 7.

Bykommunenes økonomiske forvaltning.

§ 49. Kommunens budgett, som er en plan for kommunens utgifter og inntekter i budgettåret, og skattepålegg efter skatte-loven behandles av de kommunale myndigheter på den måte og innen de frister som er fastsatt i § 20.

Budgettet skal svare til de utgifter og inntekter som virkelig kan påregnes og er bindende for de kommunale myndigheters forvaltning i budgettåret. De enkelte utgiftsposter må ikke overskrides uten at det på forhånd foreligger tilleggsbevilgning.

Budgettet må være fullstendig. Det skal omfatte alle kommunens utgifter og inntekter i budgettåret. Har bystyret eller i tilfelle styret og rådet, jfr. § 31 annet led, vedtatt særskilt budgett for inntektsgivende bedrift er det adgang til bare å ta op budgettmessige overskudd eller underskudd på kommunens almindelige budgett.

Har siste årsregnskap gitt underskudd, opføres det på budgettet til dekning. Under rent særlige forhold kan dog departementet samtykke i at dekningen blir fordelt over flere år. Har siste årsregnskap gitt overskudd tas det til inntekt på budgettet; men det må brukes til styrkelse av kontant-beholdningen (driftsfond), til dekning av udekket underskudd fra tidligere eller løpende budgettår, til ekstraordinær avdragning på gjeld eller til ekstraordinære avskrivninger.

Ved siden av årets utgifter kan på budgettet opføres avsetning til:

1. fond til bestemte formål, selv om disse ikke forutsettes å kreve utbetalinger i budgettåret, herunder skattereguleringsfond for å møte kommende års stigende utgifter eller sviktende inntekter,
2. fond til styrkelse av kontantbeholdningen (driftsfond og skatteavskrivningsfond).

Avsetning av fond til bestemte formål bør foretas når det er på det rene at kommunen står overfor opgaver som det ikke kan eller bør optas lån til og som vil kreve så store utgifter at de ikke kan påregnes dekket på et enkelt års budgett, eller når kommunen må vente en sterk stigning av utgiftene eller nedgang i inntektene. De beløp som er avsatt til slike fond, må senest ved avslutningen av regnskapet for vedkommende år innsettes i bank eller anbringes som bestemt for umyndiges midler, så langt det ikke av hensyn til mulig underskudd på regnskapet er nødvendig for bystyret å gjøre om fondsavsetningen. Fond som er endelig avsatt efter reglene i forrige punktum, kan bystyret ikke senere råde over til andre formål — hverken endelig eller midlertidig — uten samtykke av Kongen.

I forbindelse med behandlingen av kommunens driftsbudgett skal det også i budgettets form gjøres vedtak om utgifter som skal dekkes av lånemidler eller andre kapitalinntekter, såsom oplagte fond, inntekter ved salg av faste eiendommer eller verdipapirer. Slike inntekter må ikke opføres til dekning av budgettets almindelige løpende utgifter; dette gjelder dog ikke overføring fra skattereguleringsfond. 10 juni. Nr. 6.

Tilleggsbevilgninger og bevilgninger til formål utenom det vedtatte budgett i løpet av budgetterminen må ikke gis uten at det er nødvendig. Slike bevilgninger behandles av de kommunale myndigheter i samme former som budgettet, jfr. dog § 26, og det skal angis at bevilgningen gjelder overskridelse av det vedtatte budgett. Dog gjelder ikke bestemmelsene i § 20 om frister og utlegging av forslaget. Tilleggsbevilgninger (utenom anslagsposter) og bevilgninger til formål utenom budgettet må ikke gis uten at det samtidig gjøres vedtak om hvordan utgiftene skal dekkes på årets budgett; når særlige forhold gjør det nødvendig kan dog vedkommende departement tillate undtagelse fra denne regel.

Vedkommende departement kan fastsette forskrifter for oppstilling av budgettet, for tilleggsbevilgninger og for bevilgninger til formål utenom det vedtatte budgett og for avsetning og disponering av fond.

§ 50. En kommune kan opta lån:

1. til rentable formål, når man må regne med at vedkommende foranstaltning selv kan forrente og avdra lånet og dette ikke er så stort at det står i misforhold til kommunens økonomiske evne,
2. til andre formål når de er av varig verdi eller helt uforutsett og når foranstaltningen og lånet må ansees påkrevd og foranstaltningen ikke kan utstå inntil kommunen helt eller delvis kan skaffe de nødvendige midler ved avsetning av fond,
3. til midlertidig drift, når lånet tilbakebetales ved utligning på det løpende budgett,
4. til konvertering av eldre gjeld,
5. til inntekt for et lånefond.

I forbindelse med optagelse av lån må også gjøres vedtak om hvordan lånet skal avdras. Avdragning av de lån som er nevnt under nr. 1, 2 og 4, bør som regel skje ved faste årlige avdrag og ikke gjennom annuiteter.

Avdragstiden for de lån som er nevnt under nr. 1, må ikke settes lenger enn forsvarlig efter foranstaltningens art og varighet og under ingen omstendighet lenger enn til 40 år. Avdragstiden for de lån som er nevnt under nr. 2, må settes så kort som mulig, for periodiske utgifter høist til den tid da en utgift

10. juni. av lignende art antas å melde sig på nytt, og under ingen om-

Nr. 6. stendighet lenger enn til 20 år. Avdragstiden for lån til konvertering av eldre gjeld (nr. 4) må rette sig efter gjeldens art og følge reglene foran; men dette gjelder ikke konvertering av lån, som det før denne lovs ikrafttreden er gitt godkjenning og fastsatt avdragsvilkår for.

Avdragstiden for lån til lånefond må ikke settes lenger enn til 40 år. Blir det vedtatt å bruke beløp av lånefondet, må det samtidig gjøres vedtak om hvordan tilbakebetaling til lånefondet skal skje. For bruk og for tilbakebetaling av slike beløp gjelder de regler som foran er fastsatt om bruk og tilbakebetaling av lån.

Har Kongen godkjent et vedtak om optagelse av lån eller fastsettelse av avdragsvilkår eller om begge deler efter denne paragraf, kan optagelsen av lånet og fastsettelsen av avdragsvilkårene ikke angripes som stridende mot bestemmelsene i denne paragraf.

§ 51. En kommune kan garantere for økonomiske forpliktelser:

1. når det foreligger en særlig kommunal interesse som bare kan fremmes på tilfredsstillende måte ved hjelp av kommunal garanti,
2. når lov eller stortingsbeslutning forutsetter at kommunal garanti blir gitt.

Kommunen kan i almindelighet bare garantere for økonomiske forpliktelser når det er stillet realsikkerhet for disse av andre enn kommunen.

I forbindelse med garantien må også gjøres vedtak om hvor lenge den skal vare. Tiden må ikke settes lengere enn strengt nødvendig, og under ingen omstendighet lengere enn 40 år hvis ikke lov eller stortingsbeslutning, jfr. denne paragrafs første ledd nr. 2, forutsetter noe annet.

For garanti for lån til boligbygging kan tiden dog settes til inntil 50 år når særlige forhold foreligger.

Har Kongen godkjent et vedtak om garanti efter denne paragraf, kan garantien ikke angripes som stridende mot bestemmelsene i denne paragraf.

§ 52. En kommune kan ikke rettsgyldig pantsette sine eiendeler.

Dog kan inntektsbringende eiendom, skib eller anlegg som kommunen erhverver, pantsettes til sikkerhet for kjøpesummen eller for lån som brukes til betaling av kjøpesummen.

Likewise kan inntektsbringende eiendom, skib eller anlegg pantsettes til sikkerhet for lån som brukes til videre utnyttelse, utvidelse eller forbedring av eller anskaffelse av inventar til

eiendommen, skibet eller anlegget. Det samme gjelder om 10 juni. pantsettelse av skib ved utvidelse av rederi eller annen virksomhet. Nr. 6.

Videre kan skolehus pantsettes til sikkerhet for lån av statsmidler eller offentlige fond til betaling av kjøpesummen eller til slike formål vedkommende skolehuset som er nevnt i tredje ledds første punktum.

Erhverver en kommune obligasjoner eller andre gjeldsbrev som den selv har utstedt, kan den stille dem til sikkerhet for lån som brukes til betaling av kjøpesummen.

Eiendeler som en kommune har pantsatt eller stillet til sikkerhet, kan pantsettes eller stilles til sikkerhet for lån som brukes til innløsning av den sikrede gjeld.

Når en kommune optar lån i Norges Kommunalbank mot pant eller annen sikkerhet i henhold til denne paragraf, kan sikkerheten også omfatte den del av lånet som medgår til dekning av kommunens tilskudd til andelskapitalen i banken.

Pantsettelse eller sikkerhetsstillelse etter denne paragraf må for å være gyldig godkjennes av vedkommende departement. Har departementet godkjent den, kan den ikke angripes som stridende mot bestemmelsene i denne paragraf.

§ 53. En kommunes eiendeler kan ikke være gjenstand for utlegg eller arrest. Dog gjelder dette ikke når utlegg eller annen sikkerhet søkes i inntektsbringende eiendom, skib eller anlegg til fyldestgjørelse av krav på kjøpesummen eller av krav på vederlag for arbeide eller varer og kravet er opstått i anledning av utvidelse eller forbedring av eller til videre utnyttelse av eiendommen, skibet eller anlegget.

§ 54. Fordringen på en kommune kan ikke bringes i motregning overfor kommunens krav på skatter og avgifter. Det samme gjelder overfor kommunens krav på avgift for elektrisk kraft, gass, vann, renhold eller lignende ydelser. Motregning kan dog kreves når fordringen er krav på pensjon eller krav på vederlag for arbeide eller andre ydelser fra vedkommende i den budgettermin kravet på skatt eller avgift gjelder, eller krav på tilbakebetaling av innbetalt skatt.

En bank kan heller ikke bringe sin fordring på kommunen i motregning overfor kommunens innskudd i banken.

En kommunes krav på skatter eller avgifter kan ikke overdras. Dog kan utlignede skatter overdras til fylkeskommunen som i så fall har utpantningsrett for kravene i samme utstrekning som kommunen.

Med samtykke av vedkommende departement kan en kommune overdra avgifter som nevnt i første ledd, såfremt avgiftskravet følger av en inngått kontrakt.

10 juni. § 55. En kommune kan ikke tas under konkursbehandling
Nr. 6. etter lov om konkurs og konkursboers behandling av 6 juni 1863 med tilleggslover. Heller ikke får lov om offentlig akkordforhandling av 6 mai 1899 med tilleggslover anvendelse for kommuner.

§ 56. Når en kommune på grunn av vanskeligheter som ikke er helt forbigående, ikke kan betale forfalt gjeld, plikter ordføreren å melde dette til vedkommende departement. Blir det ikke gjort, plikter fylkesmannen å gi sådan melding. Departementet kunngjør meldingen i Norsk lysingsblad.

Er slik melding gitt, plikter kommunen inntil dens økonomiske forhold igjen er kommet i orden, fortrinsvis å fyldestgjøre følgende krav:

1. skattyders krav på tilbakebetaling av innbetalt skatt, og fremmede kommuners krav på beløp som er innbetalt av skattyder til dekning av skatt;
2. lønn, pensjon og annen godtgjørelse til kommunale tjenestemenn og arbeidere, bidrag som påhviler kommunen til lønn til andre funksjonærer og de fordringer som er omhandlet i lov om fortrinsrett for visse fordringer av 31 mai 1912 § 1;
3. lovbestemte bidrag og refusjonsbeløp til staten og andre kommuner samt krav fra sykehus og andre for forpleining av fattigunderstøttede, forsåvidt kravene er påløpet eller påløper i de siste 12 måneder før meldingen om betalingsinnstilling er kommet inn til departementet og i senere år;
4. utgifter som påløper etter at melding som foran nevnt er kommet inn til departementet eller som er påløpet de siste 3 måneder før meldingen, til formål som er pålagt kommunen ved lov eller som på grunn av særegne forhold tillates oprettholdt.

De fordringer som er nevnt i punkt 1—4 har innbyrdes like rett. Renter og saksomkostninger har samme rett som hovedfordringen.

Krav som er sikret ved pant, dekkes i den utstrekning pantet må antas å være tilstrekkelig. Bestemmelsene i konkurslovens § 101 gjelder tilsvarende.

Andre krav som er forfalt, betales forholdsmessig i den utstrekning kommunekassen har midler til det.

§ 57. Kommunens regnskapsføring må være slik at regnskapene til enhver tid gir full oversikt over hvordan kommunens midler er forvaltet og om forvaltningen er i samsvar med det bevilgede budgett.

Vedkommende departement gir nærmere forskrifter om regnskapsføring og revisjon.

K a p i t e l] 8.

10 juni.

Nr. 6.

Statens almindelige tilsyn med bykommunenes forvaltning.

§ 58. Vedtak av bystyret og annen kommunal myndighet er ikke gyldig før Kongen har godkjent det, når vedtaket går ut på:

1. å opta lån eller garantere for lån eller andre økonomiske forpliktelser. Gjelder det vedtak om å opta eller garantere for lån, kan Kongen som vilkår for godkjenningen fastsette avdragsmåte og avdragstid for lånet, jfr. § 50, eller hvor lenge garantien skal vare, jfr. § 51,
2. å bruke midler av lånefondet eller å bruke lånte midler til annet formål enn bestemt ved godkjenningen. På samme måte som under punkt 1 kan Kongen fastsette hvordan lånet skal betales tilbake,
3. å kjøpe eiendom eller sette i verk et foretagende som vil gjøre det nødvendig å bruke lånemidler som nevnt under punkt 1 eller 2,
4. å overta andre forpliktelser som kan påføre kommunen utgifter i en lengere tid enn de neste 5 år, og som gjennomsnittlig årlig overstiger et beløp som Kongen fastsetter,
5. å avhende eller å bortfeste utover 40 år fast eiendom som er mere verd enn et beløp som Kongen fastsetter, eller å overlate formannskapet eller noen annen å utstykke og selge eller bortfeste slik eiendom,
6. å overdra myndighet og plikter etter bestemmelsene i § 32,
7. å endre regler for bruk av oplagte fond, jfr. § 49,
8. at rådmann ikke skal ansettes, eller å fastsette rådmannens lønns- og pensjonsvilkår samt forskrifter om hans gjøremål eller å overdra rådmanns gjøremål til noen som har annen beskjeftigelse.

§ 59. Utskrift av bystyrets vedtak skal sendes fylkesmannen, ledsaget av nødvendige dokumenter i original eller i avskrift. Det samme gjelder vedtak av formannskapet eller annen kommunal myndighet, når vedtaket efter denne lovs bestemmelser trenger godkjenning eller samtykke av Kongen eller annen myndighet.

Fylkesmannen skal erklære et vedtak ugyldig:

1. når det går ut på forføining som vedkommende myndighet ikke har rett til å treffe,
2. når vedtaket er blitt til med tilsidesettelse av noen lov eller av noen bestemmelse som er utferdiget i medhold av lov.

Når slikt tilfelle inntreffer, skal fylkesmannen straks underrette vedkommende ordfører. Formannskapet kan da innen en frist av 6 uker innanke avgjørelsen for Kongen eller bringe den inn for domstolene, hvis det er adgang til det.

10 juni. Inntil fylkesmannens avgjørelse er underkjent av Kongen Nr. 6. eller ved endelig dom, kan de kommunale myndigheter ikke foreta noe for å sette vedtaket i verk eller gjennomføre det.

§ 60. Når et vedtak ikke har fått to tredjedels flertall ved den nye behandling i bystyret efter bestemmelsene i § 16 siste ledd og mindretallet har krevet saken bragt inn for Kongen, kan han stadfeste eller forkaste vedtaket.

Kapitel 9.

Statens skjerpede tilsyn med bykommunenes forvaltning.

§ 61. Kongen kan bestemme at en kommune skal settes under skjerpet tilsyn, når det finnes påkrevd på grunn av kommunens økonomiske forhold eller av hensyn til dens fordringshavere.

§ 62. Den som har gjeldskrav på en kommune uten å ha full pantesikkerhet for fordringen, kan kreve kommunen satt under skjerpet tilsyn, dersom:

- a. kravet er uimotsagt eller klarlig bevist og forfalt til betaling, og
- b. gjelden ikke blir betalt innen 6 måneder efter at opfordring om å betale er forkynt for kommunens ordfører og underretning herom er sendt i anbefalt brev til vedkommende departement.

Krav om skjerpet tilsyn fremsettes for byretten som avgjør ved kjennelse om vilkårene er til stede. Før avgjørelse treffes, skal retten la begjæringen forkynne for kommunens ordfører med påtegning om en frist til å gi uttalelse. Fristen settes til minst en måned fra forkynnelsen. Retten innhenter ytterligere uttalelser og opplysninger i den utstrekning den finner det nødvendig. Kjennelsen avsies og kan påkjæres efter reglene i tvistemålsloven. Fristen for kjæremål skal være 1 måned.

Retten sender utskrift av kjennelsen til fylkesmannen som sender den videre til vedkommende departement.

§ 63. Når en kjennelse som fastslår at skjerpet tilsyn kan kreves, er blitt rettskraftig, treffer Kongen bestemmelse om at kommunen settes under skjerpet tilsyn.

§ 64. Skjerpet tilsyn utøves av fylkesmannen.

Er kommunen satt under skjerpet tilsyn i medhold av §§ 62 og 63 kan vedkommende fordringshaver kreve opnevnt et utvalg på 2 medlemmer med 2 varamenn, det ene som representant for kommunen, det annet som representant for fordringshaverne. Vedkommende departement opnevner kommunens representant med varamann efter at styret har hatt anledning til å komme med forslag, fordringshavernes representant

med varamann efter at fordringshaverne har holdt en avstemning efter regler som departementet gir. Når fordringshavere som representerer minst halvparten av kommunegjelden, stemmer på en person som medlem eller varamann, skal han opnevnes. Ved avstemningen regnes ikke med fordringer som er sikret ved pant eller fortrinsrett eller som er avhengig av en betingelse som ikke er inntrådt. Heller ikke regnes med krav efter ihendehaverobligasjoner, når innehaveren ikke har stemt. Opnevningen gjelder inntil videre.

10 juni.

Nr. 6.

Godtgjørelsen til utvalgets medlemmer fastsettes av departementet og betales av kommunen.

§ 65. Er en kommune satt under skjerpet tilsyn, kan vedkommende departement bestemme at myndigheten til å forplikte kommunen ved sin underskrift og til å ta imot forkynnelser og meddelelser for kommunen i anledning av rettergang skal gå over til fylkesmannen. Likeledes kan departementet bestemme at anvisningsmyndigheten skal gå over til fylkesmannen; i så fall kan fylkesmannen med godkjenning av departementet gi andre rett til inntil videre å anvise utgifter innenfor bestemte områder av kommunens forvaltning.

§ 66. Er en kommune satt under skjerpet tilsyn efter §§ 62 og 63, skal kommunens budgett sendes inn til vedkommende departement, når det er behandlet av bystyret i samsvar med § 20; fylkesmannen skal sende med sine forslag til endringer. Departementet fastsetter budgett og treffer bestemmelser om den kommunale beskatning, jfr. § 76. Det kan bestemme at også andre avgjørelser skal treffes av departementet.

Når en bestemmelse er truffet eller godkjent av departementet, gjelder ikke forskrifter i lovgivningen om kvalifisert flertall for vedtak av bystyret, om fornyet behandling eller om godkjenning av Kongen eller annen myndighet.

Vedtak av bystyret som gjelder den kommunale bevilgningsrett utenfor budgettbehandlingen eller fastsettelse av godtgjørelse for kommunale ydelser, er ikke gyldig uten å være godkjent av fylkesmannen. Det samme gjelder andre vedtak som er gjort av bystyret, formannskapet eller et kommunalt utvalg, styre eller råd — valgt i henhold til denne lov eller andre lover — og som er av økonomisk betydning for kommunen. I disse saker kan fylkesmannen også treffe bestemmelse som endrer et vedtak, likesom han kan treffe bestemmelse uten at vedtak foreligger.

Når et vedtak er godkjent eller en bestemmelse truffet av fylkesmannen, gjelder ikke forskrifter i lovgivningen om kvalifisert flertall eller ny behandling. Derimot trenges godkjenning av Kongen eller annen myndighet når dette er foreskrevet i lovgivningen.

10 juni. Lovbestemmelser om rett for et mindretall til å bringe et
Nr. 6. vedtak av bystyret inn for Kongen, gjelder ikke når vedtaket er godkjent av fylkesmannen eller departementet.

Er en kommune satt under skjerpet tilsyn etter § 61, avgjør Kongen hvorvidt og i hvilken utstrekning foranstående bestemmelser skal gjøres gjeldende for kommunen.

§ 67. Er en kommune satt under skjerpet tilsyn kan vedkommende departement etter at bystyret er gitt anledning til å uttale sig, bestemme at faste eiendommer og andre eiendeler som kommunen ikke trenger til fremme av de formål som den må sørge for også mens den er under skjerpet tilsyn, skal selges eller drives på den måte at utbyttet skal brukes til å betale fordringshaverne.

§ 68. Er en kommune under skjerpet tilsyn, plikter enhver kommunal tjenestemann eller ombudsmann å rette sig efter de bestemmelser og pålegg som fylkesmannen eller vedkommende departement gir.

Kongen kan bestemme at fylkesmannen med godkjenning av departementet skal kunne opnevne andre til å utføre gjøremål som hører under kommunens tjenestemenn eller ombudsmenn eller et kommunalt utvalg, råd eller styre valgt i henhold til denne lov eller andre lover. Dette gjelder dog ikke ordfører, formannskap, bystyre eller utvalg som bare forbereder saker for disse myndigheter, og heller ikke lærere.

Likeledes kan Kongen bestemme at ansettelse av kommunens tjenestemenn, undtatt lærere, må godkjennes av fylkesmannen.

§ 69. Før fylkesmannen treffer avgjørelser som nevnt i §§ 66 og 68, bør saken som regel ha foreligget for vedkommende kommunale myndighet. Er det opnevnt utvalg for kommunen, må saker efter § 66 på forhånd ha vært forelagt for dette til uttalelse.

Bystyret eller fordringshavernes representant i utvalget kan kreve en bestemmelse som er truffet eller godkjent av fylkesmannen, bragt inn for vedkommende departement, som kan omgjøre den, hvis ingen erhvervet rett er til hinder.

Fylkesmannen gir for hvert budgettår beretning til departementet om tilsynet og om kommunens stilling. Er utvalg opnevnt, skal beretningen ha vært forelagt dette på forhånd. Fylkesmannen sender avskrift av beretningen til formannskapet.

§ 70. Med de innskrenkninger som følger av foranstående paragrafer vedblir de kommunale myndigheter å lede kommunens forvaltning også mens kommunen er undergitt skjerpet tilsyn.

§ 71. Når en kommune er besluttet satt under skjerpet tilsyn uten at det på forhånd er gitt slik melding til departe-

mentet som omhandlet i § 56, gjelder reglene i nevnte paragraf 10 juni. om fortrinsvis dekning av visse krav tilsvarende. I stedet for Nr. 6. tidspunktet for meldingen trer da det tidspunkt da kommunen er besluttet satt under skjerpet tilsyn.

Likeledes gjelder bestemmelsene i konkurslovens §§ 42—44 og 46—49, 120 annet ledd, 121—122 og 127 tilsvarende når en kommune er besluttet satt under skjerpet tilsyn.

De frister som er satt i konkurslovens §§ 42—44 og 46 regnes fra den dag da:

- a. opfordring om betaling er forkynt, jfr. § 62,
- b. bestemmelse er truffet om skjerpet tilsyn, såfremt bestemmelsen treffes etter § 61.

Den frist som er omhandlet i konkurslovens § 49, skal være 3 måneder og regnes fra den dag da skjerpet tilsyn er besluttet.

Bestemmelsene i konkurslovens § 119 gjelder tilsvarende, forsåvidt motregning ikke er utelukket etter nærværende lovs § 54. Istedenfor konkursens åpning trer det tidspunkt som er fastsatt i denne paragrafs tredje avsnitt.

De foreldelsesfrister som er bestemt i lovgivningen om foreldelse av fordringer, stanser sitt løp når en fordring på kommunen er skriftlig anmeldt til fylkesmannen. Fra anmeldelsen løper en ny foreldelsesfrist av samme lengde som den tidligere.

§ 72. Kongen bestemmer når skjerpet tilsyn med en kommune skal opføre.

Er skjerpet tilsyn besluttet fordi en fordringshaver har krevet det etter § 62, kan tilsynet ikke heves uten samtykke av fordringshaveren medmindre hans fordring er falt bort ved betaling eller ordnet ved akkord eller på annen måte.

Kapitel 10.

Forskjellige bestemmelser.

§ 73. Ved utbetaling fra bykommuner til en fylkes-, by-, herreds- eller sognekommune skal denne kommunes revisjon underrettes.

§ 74. Etter krav av fylkesmann, ordfører eller rådmann skal en offentlig tjenestemann gi uten betaling de opplysninger som er nødvendige for de kommunale anliggender og som han etter sin stilling kan gi.

§ 75. Bestemmelsene i denne lovs §§ 50—54 gjelder tilsvarende for selskaper og andre sammenslutninger når det bare er kommuner som er deltagere og deltagerne har ansvar for gjelden.

Kongen kan bestemme at også §§ 55—56 og §§ 61—72 skal gjelde tilsvarende for selskap eller sammenslutning som

10 juni. foran nevnt. Kongen gir da forskrifter om hvem som skal treffe
 Nr. 6. de vedtak som efter disse bestemmelser tilligger bystyret. Tilsynet utøves av den Kongen opnevner. Kongen bestemmer hvor langt den myndighet som fylkesmannen efter de foran nevnte paragrafer har under skjerpet tilsyn, skal gå over til tilsynsmannen.

§ 76. I den tid den midlertidige lov om gjeldsforhandling for kommuner er i kraft gjelder følgende regler om beskatningen i kommuner som er under skjerpet tilsyn (jfr. § 66):

For det første skatteår som begynner efter at kommunen er satt under skjerpet tilsyn, kan ikke fastsettes en strengere beskatning enn svarende til en inntektsskattøre av 18 med reduksjonstabell normaltabelen for byene med tallene nedsatt med 50 pct. For de senere skatteår hvori kommunen vedvarende måtte stå under skjerpet tilsyn, kan tilsvarende ikke uten at bystyret vedtar det, fastsettes strengere beskatning enn svarende til en skattøre av henholdsvis 17, 16 og 15 med samme reduksjonstabell.

§ 77.

1. Bestemmelsene i denne lovs §§ 52—56 og i kapitel 9 trer i kraft fra 1 juli 1938. De øvrige bestemmelser trer i kraft 1 januar 1939.

Lov av 30 september 1921 om kommunestyre i byene opheves fra 1 januar 1939.

2. Kommuner som 30 juni 1938 er under administrasjon efter lov om kommuners gjeldsforhold m. v. av 30 juni 1933 skal fra 1 juli 1938 stå under skjerpet tilsyn efter nærværende lov.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 10 juni 1938.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold.

B. Rolsted.

10 juni. Kongelig resolusjon.

I medhold av lov om fredning av saltvannsfisk av 6 mai 1938 § 6 bestemmes:

Til fangst av kveite må ikke brukes garn med mindre masker enn 3 omfar pr. alen (8 tommer = 20,88 centimeter stolpelengde) nytt nett.

Utgiver: Byråchef C. Lampe.